

การมีส่วนร่วมร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
คลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

จิภาณนที กมลรัตน์

สงวนลิขสิทธิ์เป็นต้นฉบับหนึ่งของภาควิชาศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตรบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช ๒๕๕๔

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
คลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

วิชานนท์ กมลรัตน์

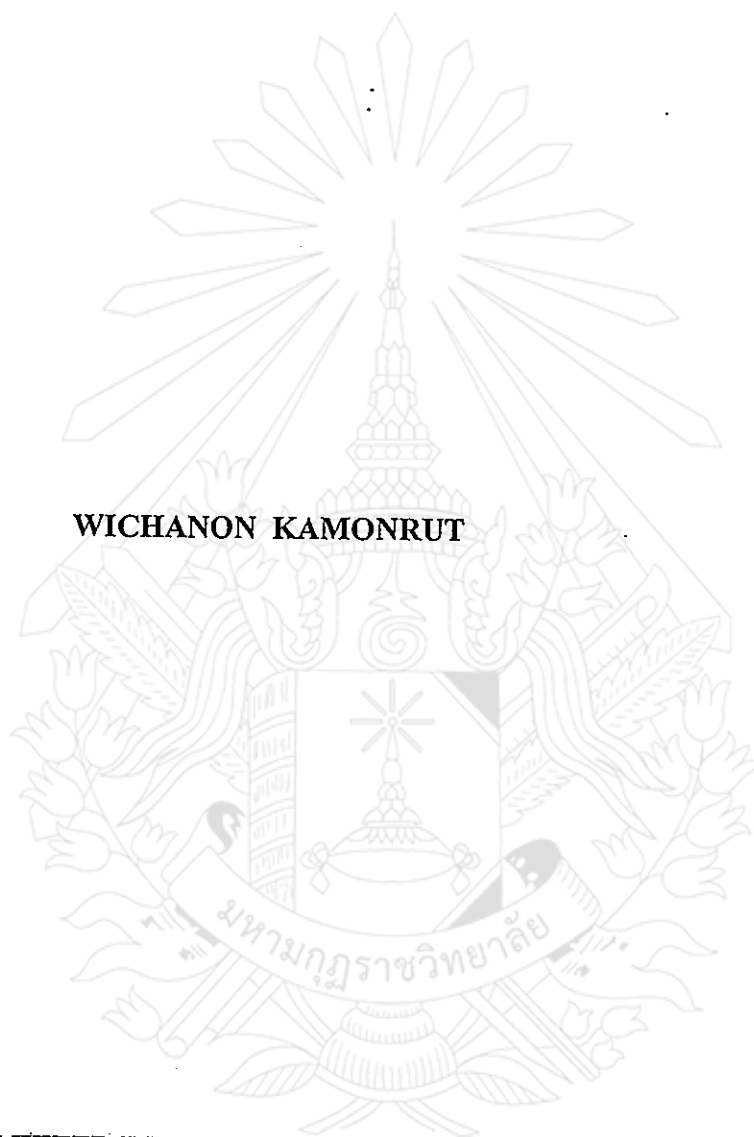
สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2554

**PEOPLE'S POLITICAL PARTICIPATION IN TAMBOL KHLONG LAN
PHATTANA MUNICIPALITY, KAMPHAENGPHEH PROVINCE**

WICHANON KAMONRUT

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS

DEPARTMENT OF GOVERNMENT

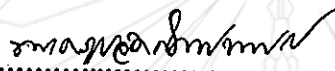
GRADUATE SEHOOL

MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY

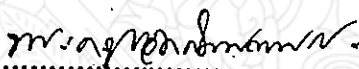
B.E. 2554 (2011)

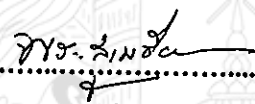
หัวข้อสารนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
คลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา : วิชานท์ กมลรัตน์
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : พระสุเมธีธรรมภาณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. สาลินี รักกัตถ์ญญ

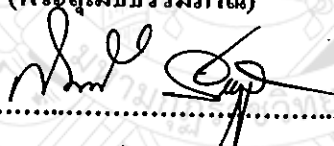
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

..... กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

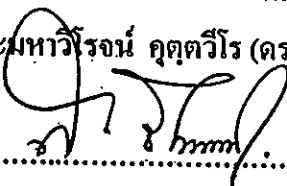
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(พระสุเมธีธรรมภาณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. สาลินี รักกัตถ์ญญ)

..... กรรมการ
(พระมหาวิโรจน์ อุดตวิโร (ดร.))

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Political Participation in Tambol Khlong Lan Phattana
Municipality, Kamphaengphet Province

Student's Name : Wichanon Kamonrut

Department : Government

Advisor : Phrasumedhidharmbhana

Co-Advisor : Dr. Salinee Raggatanyoo

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaivajarn
..... Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaivajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaivajarn
..... Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaivajarn)

Phrasumedhidharmbhana
..... Advisor
(Phrasumedhidharmbhana)

S. Raggatanyoo
..... Co-Advisor
(Dr. Salinee Raggatanyoo)

V. Kuttaveero
..... Member
(PhramahaViroj Kuttaveero (Dr.))

S. Chaimusik
..... Member
(Asst. Prof. (Emeritus) Dr. Sukit Chaimusik)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล คลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร
ชื่อนักศึกษา	: วิชานนท์ กมลรัตน์
สาขาวิชา	: รัฐศาสตรการปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: พระสุเมธีธรรมภาณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. สาลินี รักกัตถุญญ
ปีการศึกษา	: 2554

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร สารนิพนธ์นี้เป็นเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 370 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับสลากแบบแทนที่จากบัญชีรายชื่อประชากร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ (F-test) หากทดสอบพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการวิเคราะห์ต่อโดยวิธีหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

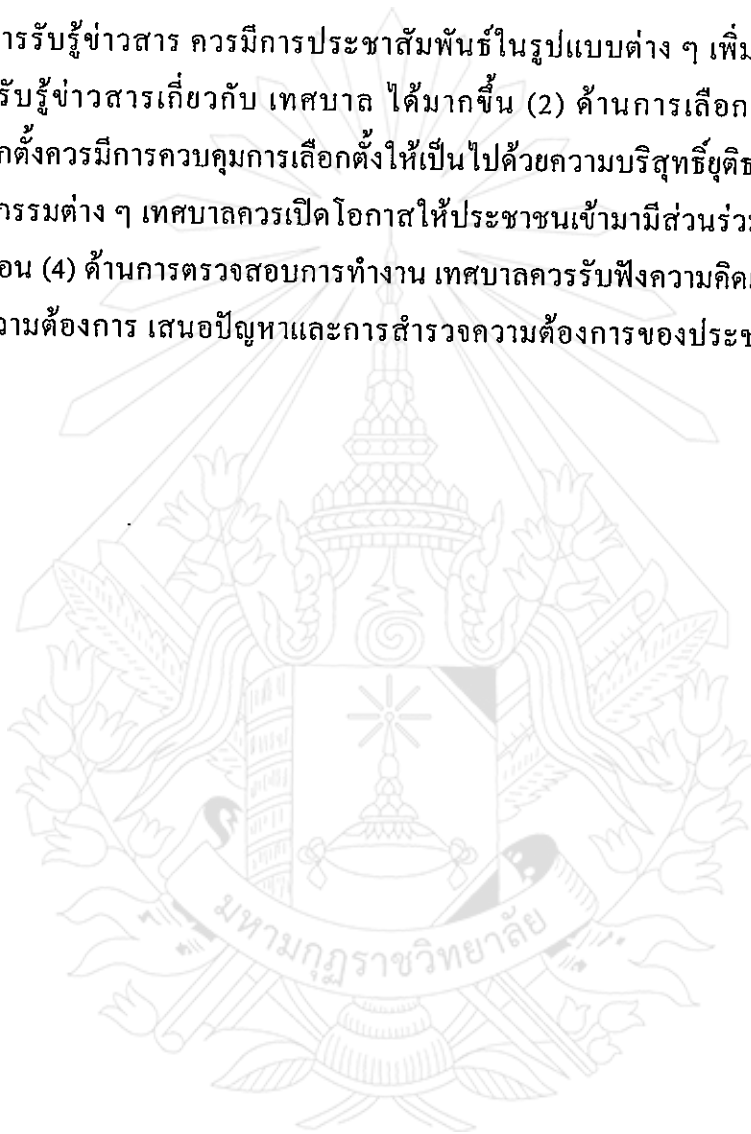
ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม 4 ด้าน ซึ่งค่าแปรผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการเลือกตัวแทน มีค่าแปรผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการตรวจสอบการทำงาน มีค่าแปรผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2) ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัด กำแพงเพชร โดยรวม 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ได้เสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนี้

(1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ เทศบาล ได้มากขึ้น (2) ด้านการเลือกตั้งแทน คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม (3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นทุกชั้นตอน (4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน เทศบาลควรรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนเพื่อเสนอความต้องการ เสนอปัญหาและการสำรวจความต้องการของประชาชนให้ มากขึ้น

Thematic Title : **People's Political Participation in Tambol khlong Lan Phattana Municipality, Kamphaengphet Province**

Student's Name : **Wichanon Kamonrut**

Department : **Government**

Advisor : **Phrasumedhidharmbhana**

Co-Advisor : **Dr. Salinee Raggatanyoo**

Academic Year : **B.E. 2554 (2011)**

ABSTRACT

The objectives of this research were as follows: 1) to study people's political participation in Tambol khlong Lan Phattana Municipality, Kamphaengphet Province, 2) to compare the political participation in Tambol khlong Lan Phattana Municipality, Kamphaengphet Province of people with their different sex, age and educational level and 3) to study the suggestion of the people's political participation in tambol khlong Lan phattana Municipality, kamphaengphet Province. This research was quantitative. Its instrument was a questionnaire. The samples were the people who have been in Tambol Khlong Lan Phattana Municipality of Khlong Lan District, Kamphaengphet Province numbered 370 persons through the simple random sampling with placement from the a list of names of populations. There were two sets of analytical statistics, namely, descriptive statistics comprised of frequency, percentage, mean, and standard deviation and inferential statistics composed of t-test and One-Way ANOVA or F-test. After having been analyzed and found to be statistically significant difference at the .05 level, it would be continually analyzed for finding out the difference of mean in pair by Scheffé method through a computer.

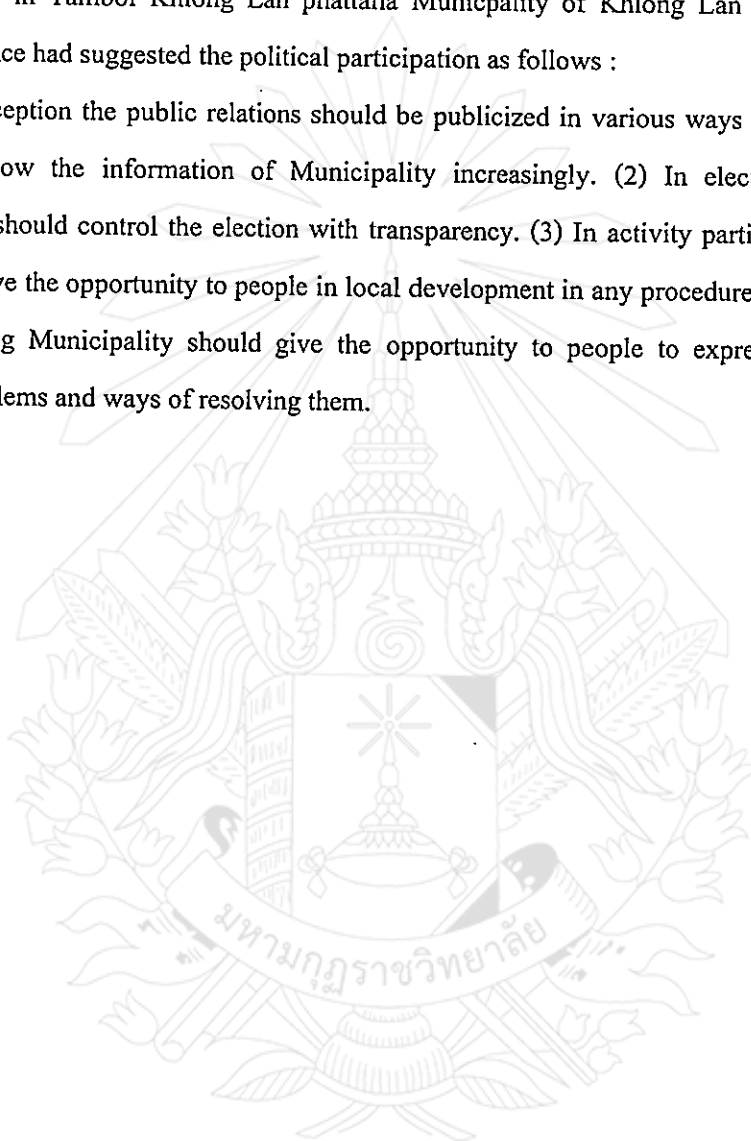
The results of research were found as follows :

1) The people's political participation in tambol khlong Lan Phattana Municipality of Khlong Lan District, Kamphaengphet Province was at a moderate level in four aspect from highest to lowest; it was at a high level in election, but it was at a moderate level in perception, activity participation and performance monitoring, respectively.

2) The hypothesis test was found that the people with their different sex, age and educational level had the opinion towards the political participation in Tambol Khlong Lan Phattana Municipality of Khlong Lan District, Kamphaengphet Province with no difference in four aspects.

3) The people in Tambol Khlong Lan phattana Municipality of Khlong Lan District, Kamphaengphet Province had suggested the political participation as follows :

(1) In perception the public relations should be publicized in various ways to make people be able to know the information of Municipality increasingly. (2) In election the committee of election should control the election with transparency. (3) In activity participation Municipality should give the opportunity to people in local development in any procedures. (4) In Performance monitoring Municipality should give the opportunity to people to express their opinions of needs, problems and ways of resolving them.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์กร และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ดังต่อไปนี้ ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนสารนิพนธ์นี้ได้และกรุณาชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์ ประธานกรรมการ, พระสุเมธีธรรมภาณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์, ดร. สาลินี รักกัตถัญญ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม, พระมหาวิโรจน์ กุตุตวิโร (ดร.) กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร. สุกิจ ชัยมุสิก กรรมการ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ตรวจสอบสารนิพนธ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนแล้วเสร็จเรียบร้อย ทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงส์, ดร. สมบูรณ์ เดชะผล, นายนิรศร์ ศรีโพธิ์, นายปกรณ์ คงอินทร์ และนายสมศักดิ์ วงษ์สุดำ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อุทิศแรงกายและแรงใจให้บริการที่ดีเยี่ยมสนับสนุนการทำสารนิพนธ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยการเติมเต็มสิ่งที่ขาดแคลนและคอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบพระคุณ พระสุเมธีธรรมภาณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาและแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการจัดพิมพ์สารนิพนธ์ ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ทุกท่านที่กล่าวมาได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา แนะนำองค์ความรู้ ให้บริการ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของสารนิพนธ์ ฉบับนี้จนแล้วเสร็จสมบูรณ์

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ตลอดจนทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยทุกประการ

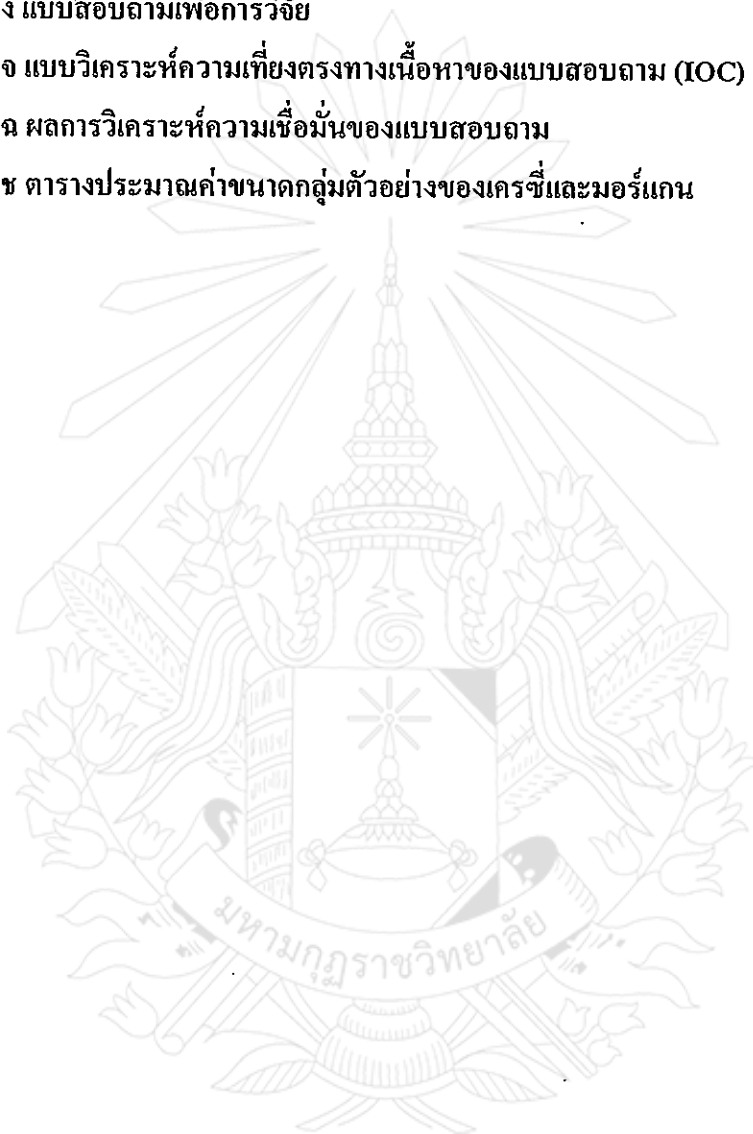
วิชานนท์ กมลรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง	5
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	6
2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน	22
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร	25
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	27
2.6 สภาพพื้นที่ศึกษา	34
2.7งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.8 สรุปกรอบแนวคิดการวิจัย	44

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	46
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	48
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	48
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล	51
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.2 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล คลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร	58
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย	63
ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร	78
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
5.1 สรุปผลการวิจัย	82
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	92
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	92
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	96
บรรณานุกรม	97

ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	103
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	105
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย	111
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	114
ภาคผนวก จ แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)	121
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	126
ภาคผนวก ช ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน	129
ประวัติผู้วิจัย	131

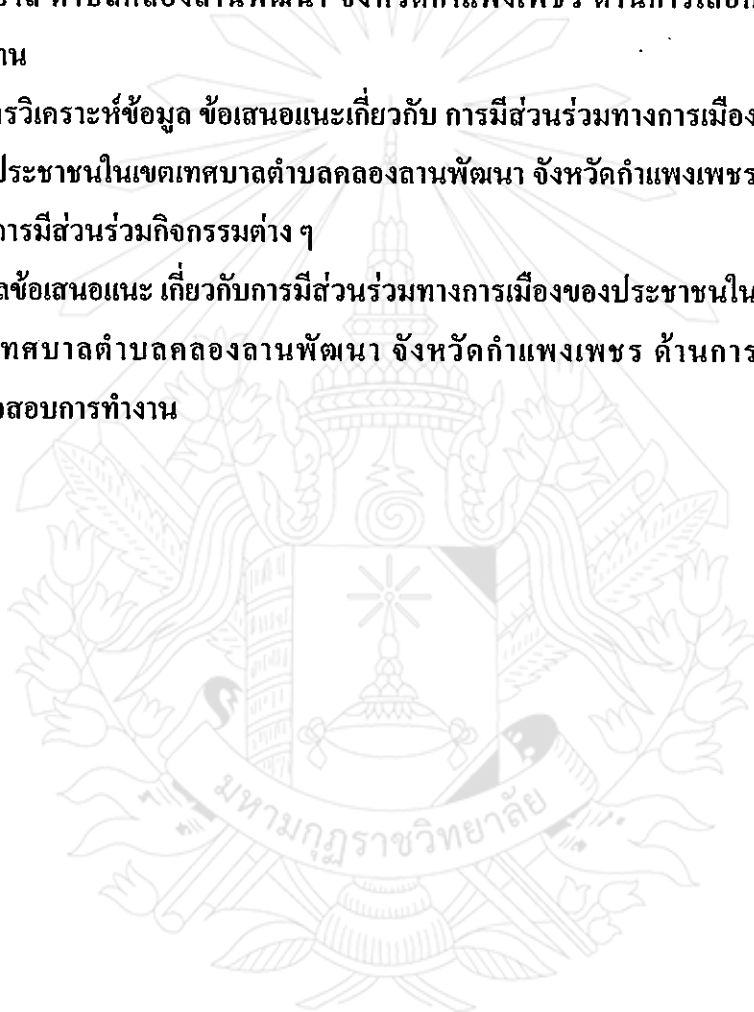
สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	แสดงรายละเอียดของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน	47
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	56
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	57
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	57
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	58
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร	59
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน	60
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	61
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน	62
ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชรของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	63
ตารางที่ 4.10	แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกันโดยรวมทั้ง 4 ด้าน	63

ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร	64
ตารางที่ 4.12	แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร	64
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน	65
ตารางที่ 4.14	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน	65
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	66
ตารางที่ 4.16	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	66
ตารางที่ 4.17	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน	67
ตารางที่ 4.18	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน	67
ตารางที่ 4.19	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	68

ตารางที่ 4.20	แสดงการวิเคราะห์การแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน	68
ตารางที่ 4.21	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร	69
ตารางที่ 4.22	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร	69
ตารางที่ 4.23	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน	70
ตารางที่ 4.24	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน	70
ตารางที่ 4.25	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	71
ตารางที่ 4.26	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	71
ตารางที่ 4.27	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน	72
ตารางที่ 4.28	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีอายุต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน	72

ตารางที่ 4.38	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน	77
ตารางที่ 4.39	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร	78
ตารางที่ 4.40	ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้งตัวแทน	79
ตารางที่ 4.41	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	79
ตารางที่ 4.42	ข้อมูลข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน	80

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

หน้า

44

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนับว่าเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่สำคัญประการหนึ่ง ยิ่งปัจจุบันนี้ความต้องการในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้เพิ่มขึ้นทุกขณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่ปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตยจำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการปกครองของรัฐบาล ก็เพราะเหตุที่ว่า การปกครองในรูปแบบนี้ยึดหลักอุดมการณ์ที่ว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนนั้นคือประชาชนมีสิทธิและอำนาจอันชอบธรรมในการปกครองตนเองโดยอาศัยวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะยังผลให้ประชาชนมีสิทธิเหนือการคัดเลือกผู้นำ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการดำเนินนโยบายบริหาร ซึ่งนโยบายเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนรวม

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีความสำคัญยิ่งในการปกครองระบอบนี้ และการปกครองท้องถิ่นก็เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าร่วมในการทำกิจกรรมตั้งแต่ขั้นแรกคือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุเมื่อพบสาเหตุของปัญหาแล้วก็ร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหา รวมไปถึงการลงทุนและปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการลงทุนด้วยเงิน แรงงานรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ก็ตาม และต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และติดตามประเมินผลงานที่ได้ทำไปด้วย¹ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในด้านการให้บริการของรัฐ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาบริหารและดำเนินการปกครองเอง ถือได้ว่าเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ตรงตามความต้องการและความเหมาะสมของคนในแต่ละท้องถิ่น ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่นได้อย่างตรงจุด รวดเร็วและประหยัดเวลาของรัฐบาลอีกด้วย ซึ่งหลักการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นถ้าเป็นในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเหมาะสมกับพื้นที่ ตลอดจนประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบการปกครองท้องถิ่นและคนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการ

¹เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนสโตร์, 2547), หน้า 20.

บริหารการจัดการทรัพยากร และให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังแล้ว ก็จะทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนา ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม เป็นอย่างดี

สำหรับเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่ง ในเขตอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร มีสภาพทางภูมิศาสตร์ตลอดทั้งลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมคล้ายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ในเขตอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ด้วยกันคือประชาชนส่วนใหญ่ยังยากจนและได้รับการศึกษาน้อย² ส่งผลให้เกิดปัญหาประชาชนเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดจิตสำนึกทางการเมืองที่ดี รวมถึงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจในการหาเลี้ยงชีพที่ประชาชนเห็นว่ามีความจำเป็นและมีความสำคัญมากกว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้าเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองก็มักจะมีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินทองหรือการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ และปัญหาอีกประการหนึ่งคือขาดองค์กรหรือสถาบันทางการเมืองที่คอยกระตุ้นให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอยู่เสมอ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์จะทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อจะได้ทราบว่าประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริงหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้มีความชัดเจนมากขึ้น และเพื่อให้โอกาสการเข้ามามีส่วนร่วมกับบทบาทในกระบวนการตัดสินใจทุกระดับทั้งใน ด้านการเมือง การปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

²ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา พ.ศ.2552, หน้า 10-11.

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

- 1.3.1 ประชาชนที่มี เพศ ต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน
- 1.3.2 ประชาชนที่มี อายุ ต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน
- 1.3.3 ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมือง แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 9,978 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร คือ

- 1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร
- 2) ด้านการเลือกตัวแทน
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
- 4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน

1.4.3 เขตเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

1.5.4 ทำให้สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เสนอหน่วยงานบุคคลที่เกี่ยวข้องพิจารณา ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมมือในแง่ของการกระทำว่าเป็นการร่วมมือของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป พร้อมใจกันทำงานหรือทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้เกิดผลสำเร็จอย่างดีที่สุด การร่วมมือจึงเป็นเรื่องของการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นความพยายามของคนที่มิลักษณะการติดต่อและมีปฏิสัมพันธ์อันดีต่อกัน การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง เช่น การปราศรัย การแสดงความคิดเห็น หรือลงชื่อในการเรียกร้องสิทธิ

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเรื่องการติดตาม รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การเลือกตัวแทนหรือการเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และการตรวจสอบการทำงานของตัวแทน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการรับรู้ข่าวสาร หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสาร การดำเนินการของพรรคการเมือง เช่น การรับฟังการหาเสียงของพรรคการเมือง และการแถลงผลงานของพรรคการเมือง

ด้านการเลือกตัวแทน หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยเลือกผู้สมัครพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุน

ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมแสดงความคิดเห็นในทำกิจกรรมของเทศบาลตำบล

ด้านการตรวจสอบการทำงาน หมายถึง ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรค เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของพรรคที่ตนมีส่วนร่วมกำหนดหรือไม่ มีการบริหารงานที่โปร่งใสหรือไม่เป็นต้น

ประชาชน หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปที่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

เพศ หมายถึง เพศของผู้สอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้แบ่งเป็น 2 เพศ ได้แก่ 1) เพศชาย, และ 2) เพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกออกเป็น 4 ช่วง ได้แก่ 1) 18-30 ปี, 2) 31-40 ปี, 3) 41-50 ปี, และ 4) 51 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ จำแนกออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี, 2) ปริญญาตรีขึ้นไป

เทศบาลตำบล หมายถึง เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผู้ศึกษาเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
- 2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 2.6 สภาพพื้นที่ศึกษา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความหมายหลายประการด้วยกัน ความหมายอย่างกว้าง ๆ คือ กิจกรรมของประชาชนทุกระดับของระบบการเมือง อันมีผลกระทบต่อระบบการเมืองโดยตรง เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การตรวจสอบการเลือกตั้ง ซึ่งมีนักวิชาการได้จำแนกทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังต่อไปนี้

ติน ปรัชญพทุทธิ ได้จำแนกทฤษฎีการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังต่อไปนี้คือ

1. ทฤษฎีความเป็นผู้แทน (Representative) ทฤษฎีนี้เน้นความเป็นผู้แทนของผู้นำ และถือว่าการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งหรือถอดถอนผู้นำ เป็นเครื่องหมายของการที่จะให้หลักประกันกับการบริหารงานที่ดี อย่างไรก็ตามทฤษฎีนี้ เน้นเฉพาะการวางโครงสร้างสถาบัน เพื่อเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ผู้ที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจ ได้แก่บรรดาผู้นำต่าง ๆ ที่เสนอตัวเข้ามาสมัครรับเลือกตั้ง ส่วนผู้ตามนั้นเป็นเพียงไม้ประดับเท่านั้น

2. ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory democracy) ทฤษฎีนี้การมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ไม่เฉพาะแค่การเข้าไปพิจารณาเลือกตั้ง หรือถอดถอนผู้นำเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผนนโยบาย ยิ่งกว่านั้น ทฤษฎีนี้ยังมองการมีส่วนร่วมเป็นการให้การศึกษา และพัฒนาการกระทำทางการเมืองและสังคมที่มีความรับผิดชอบนั้นคือการไม่ยอมให้มีส่วนร่วมที่นับว่าเป็นการคุกคามต่อเสรีภาพของผู้ตาม¹

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กิจกรรมของประชาชนทุกระดับของระบบการเมือง โดย ทฤษฎีความเป็นผู้แทน เน้นการเป็นผู้แทนของผู้นำเป็นเครื่องมือในการให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์กรอย่างแท้จริง ทฤษฎีประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการวางแผน นโยบาย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางสังคมเป็นกรอบแนวคิดตะวันตก ซึ่งเกิดขึ้นควบคู่กับความเชื่อในระบบประชาธิปไตยที่เชื่อในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคระหว่างประชาชน นอกจากนั้นความเชื่อเรื่อง “การมีส่วนร่วม” เกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งกับความเชื่อในเรื่อง “ความเป็นปัจเจก” ที่มีความสามารถและศักยภาพที่คิดเองเป็นในการแสดงความคิดเห็นของตนในชุมชนที่สังกัด ปัจเจกเหล่านี้มีความตระหนักว่าพวกเขาจำเป็นต้องมารวมกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้กติกาที่ร่วมกันกำหนด

2.2.1 รูปแบบการมีส่วนร่วม

อดิน รพีพัฒน์ ได้กล่าวถึงแนวการพิจารณารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาใน 2 ลักษณะประกอบด้วย

1. แบบของการมีส่วนร่วม อาทิ เช่น เป็นการเข้าร่วมกิจกรรม เพราะเกรงใจใคร หรือถูกบังคับเข้ามาทำงาน เพราะมีสิ่งจูงใจเฉพาะหน้า เช่น ถ้ามาช่วยขนดินสร้างเขื่อน จะได้รับของแจก เช่น ปลาซาร์ดีนคนละกระป๋อง หรือเข้ามามีส่วนร่วม โดยเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น และอยากเข้ามามีส่วนร่วมทำ เพราะเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่จะก่อประโยชน์ระยะยาวให้กับตนเอง

2. ช่วงจังหวะที่คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม ในงานที่รัฐบาลจัดขึ้น เช่น โครงการสร้างงานในชนบทที่เคยทำด้วยกัน สามารถแบ่งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข การตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหา

¹รศ.ดร.ดิน ปรัชญพฤทธิ, ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมพฤติกรรม ในองค์การ หน่วยที่ 2, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532), หน้า 642-643.

การปฏิบัติงานในกิจกรรมพัฒนาตามแผนการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนาการลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง และหน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ร่วมควบคุมติดตามประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลได้ให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี²

2.2.2 การมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พ.ศ.2550

การมีส่วนร่วมตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ได้กำหนดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถจัดเป็นเรื่องของการมีส่วนร่วมทั่วไปและการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ โดยมีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นดังต่อไปนี้

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 หมวด 7 ว่าด้วยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน

มาตรา 163 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้ประธานรัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่งรัฐธรรมนูญนี้

คำร้องตามวรรคหนึ่งต้องจัดทำร่างพระราชบัญญัติเสนอมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อ รวมทั้งการตรวจสอบรายชื่อ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาต้องให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติและขณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติและขณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติและขณะกรรมาธิการวิสามัญเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมดด้วย

มาตรา 164 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้ประธานวุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา 270 ออกจากตำแหน่งได้

² อकिन รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527), หน้า 101.

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำ ความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการที่ประชาชนจะเข้าชื่อร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรา 165 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติ

การจัดให้มีการออกเสียงประชามติให้กระทำได้ในเหตุดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่ากิจการในเรื่องใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของ ประเทศชาติหรือประชาชน นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจปรึกษา ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาเพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีการออกเสียง ประชามติได้

(2) ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้มีการออกเสียงประชามติ

การออกเสียงประชามติ (1) หรือ (2) อาจจัดให้เป็นการออกเสียงเพื่อมีข้อยุติโดยเสียงข้าง มากของผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติในปัญหาที่จัดให้มีการออกเสียงประชามติ หรือเป็นการออก เสียงเพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีก็ได้เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

การออกเสียงประชามติต้องเป็นการให้ออกเสียงเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในกิจการที่จัด ให้มีการออกเสียงประชามติ และการจัดการออกเสียงประชามติในเรื่องที่จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือคณะบุคคล จะกระทำมิได้

ก่อนการออกเสียงประชามติรัฐต้องดำเนินการให้ข้อมูลอย่างเพียงพอและให้บุคคลฝ่ายที่ เห็นชอบและไม่เห็นชอบกับกิจการนั้นมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเท่าเทียมกัน

หลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการออก เสียงประชามติ ระยะเวลาในการดำเนินการและจำนวนเสียงประชามติ เพื่อมีข้อยุติ³

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550 ว่าด้วยเรื่องการมีส่วนร่วมทั่วไป

สิทธิของชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมในการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณีและศิลปวัฒนธรรม หรือร่วมจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น ตามมาตรา 57

มาตรา 57 สิทธิของบุคคลที่จะมีส่วนร่วมทั้งกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษาและได้ ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ และในการคุ้มครองส่งเสริม

³รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550, การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของ ประชาชน หมวด 7, มาตรา 163 – 165, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2550), หน้า 83-85.

และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการ หรือคุณภาพชีวิตของตนย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ

การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมรวมทั้งได้ให้องค์การอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนมีการดำเนินการดังกล่าว ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครอง

สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการพิจารณาการปฏิบัติที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของตน ตามมาตรา 60

มาตรา 60 บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผล หรือผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามมาตรา 76

มาตรา 76 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ตามมาตรา 79

มาตรา 79 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวนบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลรวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและกำจัดภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้าชื่อขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ตามมาตรา 287

มาตรา 187 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใจจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อ

ประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้ คำร้องขอตามวรรคที่หนึ่งต้องจัดทำร่างข้อบัญญัติท้องถิ่นเสนอมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตาม
มาตรา 290

มาตรา 290 เพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(1) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเขตพื้นที่

(2) การเข้าไปมีส่วนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่นอกเขตพื้นที่เฉพาะในกรณีที่มีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ของตน

(3) การมีส่วนร่วมในการพิจารณาเพื่อริเริ่ม โครงการหรือกิจการในนอกเขตพื้นที่ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ว่าด้วยเรื่องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่น

สิทธิที่จะได้รับข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ ตามมาตรา 58

มาตรา 58 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้น จะกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้เสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิที่จะได้รับข้อมูลคำชี้แจง และเหตุผลของการดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 59

มาตรา 59 บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผล จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น ก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่ อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตนเองหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตน ในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิในการฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ ตามมาตรา 62

มาตรา 62 สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการ ส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคคล ให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้น การกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การยื่นฟ้องหน่วยราชการของรัฐต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 276

มาตรา 276 ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงาน ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับ บัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแล ของรัฐด้วยกัน ซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำ หรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงาน ราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้อง ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือเนื่องจากการกระทำ หรือละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของ รัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ต้องรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

สิทธิของประชาชนในการให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา 286

มาตรา 286 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีจำนวนไม่น้อยกว่า สามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะมาลงคะแนน เห็นว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารผู้ใด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่นผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การลงคะแนนเสียงตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมาลงคะแนน ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

การร้องเรียนต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ตามมาตรา 301

มาตรา 301 คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเสนอต่อวุฒิสภา
- (2) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งความเห็นส่งยังศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา 308

(3) ใต้ส่วนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงทั้งเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา 291 และมาตรา 296 ตามบัญชีและเอกสารประกอบที่ได้ยื่นไว้

(5) รายงานผลการตรวจสอบและผลการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาทุกปี และนำรายงานนั้นพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

(6) ดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติให้นำบทบัญญัติมาตรา 146และมาตรา 265 มาใช้บังคับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ โดยอนุโลม⁴

2.2.3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนนับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญที่สุดในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำไปพัฒนาแก้ไขปัญหา สามารถนำมาวิเคราะห์ตัดสินใจให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามได้มีนักวิชาการจำนวนหนึ่งได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังต่อไปนี้

ทศพล กฤตพิสิฐ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมที่เน้นในรูปกลุ่ม องค์กร หรือชุมชนไว้ว่า หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือชุมชน มีความเห็นพ้องต้องกันในเรื่องที่มีผลกระทบใดๆ ต่อการดำเนินชีวิตของตนเองแล้วมีการแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วมกันที่จะเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของตน จนมาสู่การตัดสินใจกระทำการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นๆ มีความร่วมมือและรับผิดชอบในกิจกรรมการพัฒนาที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินกิจกรรมนั้นๆมีกลุ่ม หรือองค์กรชุมชนรองรับ ประชาชนที่เข้าร่วมมีการพัฒนาภูมิปัญญา และการรับรู้สามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเพื่อกำหนดการดำเนินชีวิตของตนเองได้⁵

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

⁵ทศพล กฤตพิสิฐ, “การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่เขตหนองจอกที่มีต่อโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาแนวทาง “บวร”และ “บรม” เพื่อสร้างอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2538, หน้า 10.

ปาริชาติ วลัยเสถียร ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะกล่าวคือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของพัฒนา

โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ เช่น การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผนการตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล รวมถึงการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยที่โครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมือง โดยประชาชนหรือชุมชน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชน อันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตน และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา

2.2 การเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก โดยการกระจายอำนาจในการจัดทำแผนจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมือง การบริหาร มีอำนาจต่อการจัดการทรัพยากร โดยอยู่ในมาตรฐานเดียวกันและประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนเพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง⁶

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าร่วมในการทำกิจกรรมตั้งแต่ขั้นแรกคือ การค้นหาปัญหาและสาเหตุเมื่อพบสาเหตุของปัญหาแล้วก็ร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ปัญหา รวมไปถึงการลงทุนและปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นการลงทุนด้วยเงิน แรงงานรวมถึงวัสดุอุปกรณ์ก็ตาม และต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และติดตามประเมินผลงานที่ได้ทำไปด้วย⁷

⁶ปาริชาติ วลัยเสถียร, เอกสารประกอบการศึกษา วิชา สค.651 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 138-139.

⁷เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเคียนส์ไตร์, 2547), หน้า 20.

ศิริรณา สถาพรวงษา ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำโดยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม เพื่อมีส่วนร่วมในการที่จะเลือกผู้นำของตน และกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยการกระทำนั้นอาจจะกระทำโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ กิจกรรมเหล่านี้ประกอบด้วย การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง การร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การให้เงินสนับสนุนโครงการ และการติดต่อสัมพันธ์กับผู้แทนราษฎร ส่วนบุคคลที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมเหล่านี้ คือ พวกที่เฉยเมยทางการเมือง ซึ่งเป็นภาวะที่บุคคลถอนตัวจากกิจกรรมทางการเมือง หรือรู้สึกเฉย ๆ ไม่แยแสทางการเมือง⁸

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ ได้แบ่งระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนออกเป็น 3 ระดับคือ

1. ระดับของผู้ที่มีความเฉยชาทางการเมือง (Apathetics) ซึ่งเป็นที่ไม่สนใจในทางการเมืองไม่มีกิจกรรมหรือการดำเนินการในทางการเมืองใด ๆ
2. ระดับของผู้ดูหรือผู้ชม (Spectators) เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองระดับต่ำ เช่น การติดตามข่าวสารทางการเมือง การพูดคุยปัญหาทางการเมือง และการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เป็นต้น
3. ระดับของขุนศึกหรือนักการเมือง (Gladiators) เป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง เช่นการมีตำแหน่งทางการเมือง การลงสมัครรับเลือกตั้ง และการมีตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง⁹

ในสมัยปัจจุบันได้มีการพูดถึง การเมืองใหม่ (New Politics) ในขณะเดียวกัน เฮค และผู้แต่งร่วมยังได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มประเทศโลกที่ 3 ว่ามีลักษณะคือ “การถูกครอบงำโดยสัมพันธ์ในเชิงระบบอุปถัมภ์ (Patron-client Relationship) โดยความยากจนและความไม่เสมอภาคเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญและช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ในรูปแบบนี้ ทั้งนี้เพราะความยากจนทำให้คนจนที่สภาพชีวิตที่เสี่ยงต่อการอยู่รอดและต้องการความคุ้มครอง ในขณะที่ความไม่

⁸ศิริรณา สถาพรวงษา, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดเพชรบุรี : กรณีศึกษากลุ่มคนรักเมืองเพชร”, วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2541, หน้า 6-7.

⁹สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เอส แอนด์ ซี กราฟฟิค, 2538), หน้า 325.

เสมอภาคทำให้คนรวยมีทรัพยากรเป็นจำนวนมากหาศาลที่สามารถให้ความช่วยเหลือคนจนเพื่อแลกเปลี่ยนกับความภักดีทางการเมืองได้¹⁰

ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ ได้กล่าวว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองกล่าวกว้าง ๆ หมายถึงกิจกรรมของราษฎรที่มุ่งจะใช้อิทธิพลต่อการตัดสินใจของรัฐบาล อาจอยู่ในรูปของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล มีแผนการดำเนินงาน ถูกต้องตามกฎหมาย บ่อยครั้งหรือนาน ๆ ครั้ง โดยความสงบหรือใช้ความรุนแรง¹¹

วิบูลย์ ศรีถัน ให้คำจำกัดความการมีส่วนร่วมหมายถึง การพบปะสังสรรค์ทางสังคมของกลุ่มประชาชนในการควบคุมทรัพยากรและสถาบันต่าง ๆ ตามสถานะสังคมที่เป็นอยู่ ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลด้วยเช่นกัน¹²

ปรัชญา เวสารัชช์ ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า ต้องครอบคลุมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อหรือการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนและสังคมได้ร่วมกันทำกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นและทำให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนสะท้อนถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับโดยความสมัครใจเป็นประชาธิปไตยในการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายพร้อมกับการวางแผนและดำเนินโครงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการแบ่งปันปันส่วนผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาร่วมกัน การพิจารณาในมิติดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นการเชื่อมระหว่างส่วนที่ประชาชนลงทุน เพื่อให้เกิดการพัฒนากับประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุน

3. ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน อาจแตกต่างกันออกไปตามสภาพโครงสร้างการบริหาร นโยบายและลักษณะเศรษฐกิจสังคมของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนมิได้เป็น

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 414.

¹¹ ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2540, หน้า 9.

¹² วิบูลย์ ศรีถัน, “การวางแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2539, หน้า 20.

เพียงเทคนิควิธีการ แต่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการประกันให้เกิดการพัฒนาที่มุ่งผลประโยชน์จากการลงทุนอย่างคุ้มค่า¹³

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมทางการเมือง ถือเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำโดยความสมัครใจของสมาชิกของสังคม เพื่อมีส่วนร่วมในการที่จะเลือกผู้นำของตน และกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยการกระทำนั้นอาจจะกระทำโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ กิจกรรมเหล่านี้ประกอบด้วย การลงคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง การร่วมประชุมเพื่อกำหนดนโยบายและแสดงความคิดเห็น

2.3.4 ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการมีส่วนร่วมนั้นแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้คือ

1.1 การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่ม (Initial Decision)

1.2 ดำเนินการตัดสินใจ (Ongoing Decision)

1.3 ตัดสินใจปฏิบัติงาน (Operational Decision)

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน (Implementation) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้คือ

2.1 การสนับสนุนด้านทรัพยากร (Resource Contributions)

2.2 การบริหารจัดการและการประสานความร่วมมือ (Administration and Coordination)

2.3 การขอความร่วมมือ (Enlistment)

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกันคือ

3.1 ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ (Material)

3.2 ผลประโยชน์ทางด้านสังคม (Social)

3.3 ผลประโยชน์ทางด้านบุคคล (Personal)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)¹⁴

¹³ปรัชญา เวสารัชช์, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2528, หน้า 5.

¹⁴ประภาพรรณ จันทร์ศิริ, “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อำเภอเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2547, หน้า 31.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ ยังได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งยังมีเงื่อนไขอย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
2. ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้นๆ
3. ประชาชนจะต้องมีความเต็มใจที่มีส่วนร่วมโดยปราศจากการบังคับ¹⁵

ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมนอกเหนือจากเงื่อนไขที่สำคัญ 3 ประการ ดังกล่าวแล้วยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ประชาชนจะต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรมที่ไม่ถูกเงินกินไป
2. ประชาชนต้องไม่เสียเงินค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินไปที่จะได้รับค่าตอบแทนในการมีส่วนร่วม
3. ประชาชนต้องมีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วม
 - 3.1 ประชาชนต้องสามารถสื่อสารกันรู้เรื่องทั้งสองฝ่าย
 - 3.2 ประชาชนต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันทางสังคม¹⁶

ไพรัตน์ เทชะรินทร์ ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน รวมถึงตลอดถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดและสร้างรูปแบบ และวิธีการพัฒนาเพื่อการแก้ไขและลดปัญหาของชุมชน หรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงาน หรือ โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อขจัดและแก้ปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงโครงการ และกิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป¹⁷

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 32.

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 33.

นรินทร์ชัย พัฒพงศา ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมที่ประยุกต์จาก Brenes มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาอยู่ 10 ประการดังต่อไปนี้

1. มีคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วม พิจารณาเพื่อวางแนวทางในการดำเนินงานให้เหมาะสมที่จะให้บุคคลใด บุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เข้ามามีส่วนร่วมเมื่อใด และโดยวิธีใด คณะผู้บริหารควรมีตัวแทนผู้ได้รับผลกระทบเป็นจำนวนมากพอควร มีความหลากหลายมากพอ
2. ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมกับโครงการ ควรให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมให้ต่อเนื่อง ครบวงจรชีวิตของ โครงการตั้งแต่เริ่มต้น จนยุติโครงการ หรือหากคณะผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมอาจจัดให้มีส่วนร่วม ใจกิจกรรมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องจริง ๆ
3. การมีส่วนร่วมนี้ ตามธรรมชาติอาจเกิดขึ้น ไม่สม่ำเสมอหรือตลอดเวลาก็ได้ เช่น เวลาเกิดภัยพิบัติน้ำท่วม แต่ละคนก็ช่วยเหลือกัน แต่เมื่อหมอกภัยแล้ว ก็กลับไปแยกกันอยู่เช่นเดิม แต่ถ้าหากมีพื้นที่ภัยพิบัติกว้างขวางอาจต้องการตัวแทนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาในเวลาที่ยาวนานขึ้น อาจจะใช้วิธีการแจ้งข่าวทางจดหมายไปยังประชาชนทั่วไปก็ได้
4. จะให้การมีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทาง หรือจะให้เป็นแนวทาง ก็จะทำให้เพียงบุคคลต่างๆ ก็บรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งแล้ว หรือจะพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ต้องทำให้ดี โดยตอบให้ได้ว่า หลังจากการมีส่วนร่วมแล้ว จะมีอะไรดีขึ้น อะไรควรเกิดขึ้นอีกบ้าง โดยคำนึงถึงกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งทำให้เกิดความสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น
5. การมีส่วนร่วมนั้น มีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ดังต่อไปนี้
 - 5.1 ทางด้านปริมาณ เช่น ถ้ามีคนเข้ามามีส่วนร่วมมากก็ควรทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันดีขึ้นด้วย และเมื่อความสัมพันธ์ดีขึ้นแล้ว ก็จะทำให้เกิดการรวมตัวดีขึ้นด้วย
 - 5.2 ทางด้านคุณภาพ การมีส่วนร่วมควรมีมิติที่จะช่วยขัดขวางความสัมพันธ์ที่มีเท่าเทียมกันระหว่างบุคคล หรือ ความเป็นนาย เป็นบ่าวกัน ควรเปลี่ยนเป็นให้มีส่วนร่วมอย่างเสมอภาคกัน ก็จะถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ
6. สถานการณ์การมีส่วนร่วมนั้น ต้องคำนึงว่าการมีส่วนร่วมที่แข็งขัน มิใช่เกิดขึ้นจากการออกคำสั่ง แต่จะต้องสร้างขึ้นเอง ดังนั้นการที่จะมีคำสั่งว่าให้มาร่วมกันให้เต็มที่ แล้วก็มีคนมาร่วมคงไม่ค่อยเกิดขึ้นได้ วิธีการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ต้องใช้ความพยายามเพื่อให้เกิดความเป็นน้ำหนึ่งใจ

¹⁷ไพรัตน์ เตชะรินทร์, นโยบาย และกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์ การพัฒนาในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภณการพิมพ์, 2527), หน้า 6-7.

เดียวกัน ให้เกิดแนวคิดประชาสังคม มีจิตสำนึกและให้ความเคารพทางความคิดจนกระทั่งเป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน

7. การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมและทางการศึกษา ซึ่งหากเกิดขึ้นได้คือให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วยจะเป็นเสมือนการให้การศึกษาแก่สังคมและประชาชนที่ยังมีไม่มีโอกาส ได้เรียนรู้ด้วย

8. การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหา โดยมีส่วนร่วมจะทำให้คนในชุมชนได้รู้สภาพที่เป็นจริงมากขึ้น การมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาปัญหา ทำให้เมื่อเห็นปัญหาแล้วจะนำความมุ่งมั่นที่จะค้นหาทางแก้ไขไปด้วยกันและร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ

9. คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนส่วนใหญ่ มิได้ใช้ชุมชนเป็นเพียงที่รวมคนคล้ายเอาก้อนหินมากองรวมกันเท่านั้น แต่คนในชุมชนหนึ่ง ๆ มักมีความผูกพันเอื้ออาทรต่อกัน มีค่านิยมร่วมกันและมีความรับผิดชอบต่อชุมชนด้วยกัน

10. ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะป็นอารมณ์ขันประกอบไปบ้าง เพราะในสังคมไทย การมีอารมณ์ขันนั้น จะช่วยให้บรรยากาศการมีส่วนร่วมดูเป็นกันเอง ดังนั้นในการประชุมถ้าใช้อารมณ์ขัน คนตรี กีฬา เกมส์ เข้าร่วมด้วยจะสร้างอารมณ์การมีส่วนร่วมให้เพิ่มขึ้นได้¹⁸

กล่าวโดยสรุป ลักษณะการมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น ต้องมาจากความคิดของบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายรวมทั้งบุคคลที่มีส่วนได้เสียในผลประโยชน์นั้น ร่วมกันพิจารณา ปัญหา เพื่อกำหนดเป้าหมาย และประสานผลประโยชน์ให้ลงตัวกับทุกฝ่าย และหากมีข้อผิดพลาด ก็ควรรับผิดชอบร่วมกัน

2.2.5 ระดับการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา ได้กล่าวถึงการที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดนั้น เป็นเรื่องที่มีคนถกเถียงกันมากรณีย์ของบุคคลที่มีบุตร สำหรับมารดาบิดาที่รักบุตรมากเกินไป อาจตัดสินใจเกี่ยวกับบุตร โดยที่มารดาบิดาทำอะไรก็ได้เต็ม 100% หรือไม่ แต่บางท่านอาจให้บุตรมีส่วนร่วมเพียง 20-25%หรือยึดเอาตัวมารดา-บิดาเป็นส่วนใหญ่ หรือบางท่านให้บุตรตัดสินใจครั้งหนึ่ง และนำเหตุผลมาพิจารณาร่วมกันก็มีการมีส่วนร่วมนั้นจึงขึ้นอยู่กับวัยของบุตร และลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ดังนั้นระดับการมีส่วนร่วมจึงเป็นไปได้หลายกรณีเช่น

ระดับการมีส่วนร่วมกับพรรคการเมือง พิจารณาประเด็นการมีส่วนร่วมกับพรรคการเมือง อาจแบ่งได้ 11 ระดับดังนี้

¹⁸นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง, (เชียงใหม่ : 958 Print, 2546), หน้า 15.

- 1 มีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง โดยเลือกผู้สมัครพรรคการเมืองที่ตนสนับสนุน
- 2 มีส่วนร่วมในการรับทราบข้อมูลข่าวสารการดำเนินการของพรรคการเมืองเช่น การรับฟัง การหาเสียงของพรรคการเมือง และการแถลงผลงานของพรรคการเมือง
- 3 ส่วนร่วมในกิจกรรมกับพรรคการเมือง เช่น การร่วมประชุมกับพรรคการเมือง
- 4 มีส่วนร่วม โดยเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนั้น ตามหลักการที่ดี ผู้เป็นสมาชิกควรช่วยพรรคการเมืองหาเสียงมิใช่รับผลประโยชน์จากพรรคการเมืองเพียงอย่างเดียว
- 5 มีส่วนร่วม โดยการบริจาคเงินและทรัพย์สินแก่พรรคการเมือง เพราะคงที่กล่าวมาแล้ว หากมีผู้อุปถัมภ์พรรคเพียงไม่กี่ราย พรรคการเมืองนั้นอาจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลกลุ่มนั้น ทำให้พรรคการเมืองมิใช่พรรคของประชาชน
- 6 มีส่วนร่วม โดยเข้าเป็นกรรมการพรรคการเมืองในระดับต่าง ๆ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงมากขึ้น
- 7 มีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของพรรค เพื่อติดตามการดำเนินงานตามนโยบายของพรรคที่ตนมีส่วนร่วมกำหนดหรือไม่ มีการบริหารงานที่โปร่งใสหรือไม่เป็นต้น
- 8 มีส่วนร่วมในการประชุมรณรงค์เคลื่อนไหวทางการเมือง
- 9 มีส่วนร่วมระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อช่วยพรรคการเมือง
- 10 มีส่วนร่วมเสนอตัวเพื่อสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคการเมืองนั้น
- 11 มีส่วนร่วมเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองในนามพรรคการเมืองนั้น¹⁹

2.2.6 แนวทางการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา ได้กล่าวว่า การพัฒนาไม่ว่าจะจัดตั้งขึ้นในรูปแบบใดก็ตาม สิ่งที่สำคัญที่สุดควรคำนึงถึง คือ ประชาชนสามารถที่จะพึ่งตนเองได้ โดยมีรัฐบาลเป็นผู้คอยให้ความสนับสนุนช่วยเหลือในสิ่งที่เกินความสามารถของประชาชนที่จะทำได้ ดังนั้นการพึ่งพาตนเองจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าหากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาด้านต่างๆ ของชุมชนการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนานั้นย่อมจะต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลาย ๆ อย่างด้วยกัน ดังที่จะได้นำมาเสนอต่อไปนี้คือ ความสำเร็จของการพัฒนาแบบระดมความร่วมมือซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการคือ

¹⁹เรื่องเดียวกัน, หน้า 19.

1. การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนตั้งแต่เริ่มมีปัญหา ช่วยกันหาสาเหตุของปัญหา พร้อมใจกันแก้ไขปัญหา-ด้านการคิดว่าจะทำโครงการอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยใช้การร่วมแรงจากท้องถิ่นนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด

2. การผสมผสานแผนงานและโครงการของส่วนราชการด้วยการพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเกิดความสามารถและมีคุณภาพจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาคือความต้องการของประชาชน และสนองผลประโยชน์ได้ถูกต้องตามความต้องการของประชาชน

3. การสร้างองค์กรท้องถิ่น กลไกการประสานงาน งบประมาณ ปัจจัยดำเนินงาน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนตามความต้องการขั้นพื้นฐานและความจำเป็นของประชาชน²⁰

ประภาพรรณ จันทรศิริ ได้กล่าวถึงแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ดังต่อไปนี้

1. ร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือซึ่งกันและกันในการวางโครงการวิธีการดำเนินงานการติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษาเพื่อให้กิจกรรม โครงการต่าง ๆ ที่ได้กระทำนั้นสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนเอาไว้

2. ร่วมกันตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้วจะต้องร่วมกันตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมหรือหาแนวทางที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด ว่าเรื่องใดมีความสำคัญมากที่สุด เรื่องที่ควรทำก่อนและกิจกรรมอันใดที่ควรทำทีหลัง เป็นต้น

3. ร่วมกันปฏิบัติตามโครงการ คือ เมื่อร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจที่จะทำกิจกรรมแล้วจะต้องเข้าร่วมในการดำเนินตามโครงการ เช่น การร่วมกันออกแรงร่วมเงินบริจาคทรัพย์ เป็นต้น

4. ร่วมติดตามประเมินผล โครงการ คือ เมื่อโครงการสิ้นสุดลงแล้วทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแลรักษา ประเมินผล โครงการว่ามีความสำเร็จตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด²¹

กล่าวโดยสรุป ระดับการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ ขึ้นอยู่กับความสนใจของประชาชนว่าต้องการมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ด้านกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม

²⁰เรื่องเดียวกัน.

²¹ประภาพรรณ จันทรศิริ, “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแก้ว, หน้า 31.

2.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

วิโรจน์ รูปดี ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน พอสรุปได้ดังนี้

1. ความเกรงใจผู้ที่มีสถานภาพที่สูงกว่า
2. ความต้องการเป็นกลุ่มพวก
3. ความเชื่อถือในตัวผู้นำ
4. ความใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
5. การคำนึงถึงผลประโยชน์และผลตอบแทน
6. การยอมรับแบบอย่าง
7. ความไม่พอใจในสภาพแวดล้อม
8. การยอมรับในอำนาจของรัฐ
9. ฐานะทางเศรษฐกิจ²²

ทานตะวัน อินทร์จันทร์ กล่าวว่า ปัจจัยพื้นฐานในการระดมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือในแง่ร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้นมีเหตุผลอยู่ 2 ประการคือ

1. ปัจจัยของสิ่งจูงใจ จากสภาพความจริงของชาวบ้านที่จะเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในแง่ร่วมแรง ร่วมทรัพยากร หรืออื่น ๆ นั้นมีเหตุผลอยู่ 2 ประการคือ

1.1 การมองเห็นว่าตนเองจะได้รับประโยชน์ตอบแทนในสิ่งที่ตนทำไป ซึ่งถือเป็นเรื่องการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจที่จะทำ

1.2 การได้รับคำบอกกล่าวหรือชักชวนจากเพื่อนบ้านในหมู่บ้านเดียวกันให้เข้าร่วมโดยมีสิ่งจูงใจเป็นตัวนำ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องของการก่อให้เกิดมีสิ่งจูงใจ

2. ปัจจัยโครงสร้างของช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม แม้ว่าชาชนบทจำนวนมากจะเห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาแต่ก็ไม่อาจเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากไม่เห็นช่องทางของการมีส่วนร่วม หรือเข้าร่วมแล้วก็ได้รับผลประโยชน์ดังที่คาดหวังเอาไว้ เนื่องจากการเข้าร่วมนั้นมีได้จากรูปแบบความสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น ภาวะผู้นำ ลักษณะการทำงาน กฎระเบียบแบบแผน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานด้านโครงสร้างในการเข้าร่วมจึงควรมีลักษณะ

²²วิโรจน์ รูปดี, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแยกประเภทขยะของเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2547, หน้า 13.

2.1 เปิดโอกาสให้ทุกคนและทุกกลุ่มในชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในการพัฒนารูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยการเข้าร่วมอาจอยู่ในรูปของการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือโดยตัวแทนก็ได้

2.2 ควรมีการกำหนดเวลาที่แน่ชัด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถกำหนดเงื่อนไขของตนเองได้

2.3 กำหนดลักษณะกิจกรรมที่แน่นอน

3. ปัจจัยอำนาจในการส่งเสริมกิจกรรมของการมีส่วนร่วม โดยปกติที่ผ่านมาในกิจกรรมหนึ่ง ๆ แม้ว่าประชาชนจะเห็นด้วยและมีโอกาสเข้าร่วม แต่ไม่อาจกำหนดเป้าหมายวิธีการหรือผลประโยชน์ของกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้กระทำ²³

ทานตะวัน อินทร์จันทร์ ได้เสนอถึงบริบทของการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมซึ่งมีความซับซ้อนอย่างมากด้วย ได้แก่

1. ปัจจัยทางชีวภาพและกายภาพ

2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

3. ปัจจัยทางด้านการเมือง

4. ปัจจัยทางสังคม

5. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม

6. ปัจจัยทางประวัติศาสตร์²⁴

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมยังอาจเกิดจากแนวความคิดอื่น ๆ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ความศรัทธาที่มีความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร เป็นต้น.

2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเชื่ออย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ ออกปากขอแรงผู้เฒ่าให้ช่วยงาน ผู้เฒ่าก็ต้องช่วยเพราะความเกรงใจ

3. อำนาจบังคับเกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่าให้ประชาชนถูกบีบให้มีส่วนร่วมในการทำต่าง ๆ เช่น บังคับให้ทำงานอย่างหนักเยี่ยงทาส เป็นต้น²⁵

²³ทานตะวัน อินทร์จันทร์, “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมือง”, การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, หน้า 22.

²⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 23.

²⁵เรื่องเดียวกัน.

แนวทางในการทำกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนานั้น มีแนวทาง (Pearse and Mathias) ดังนี้

1. ต้องถือว่าองค์กรท้องถิ่นเป็นหลักในการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพาตนเอง องค์กรภายนอกเป็นเพียงส่วนที่ช่วยกระตุ้นหรือสนับสนุนเท่านั้น

2. กิจกรรมพัฒนาต้องเริ่มจากพื้นฐานของชุมชนกล่าวคือ คำเนิ่งถึงวิถีชีวิตที่ดำรงอยู่ในชุมชนทั้งในอดีตและปัจจุบันและพึงตระหนักว่าการกำหนดการพัฒนาจากองค์กรภายนอกจะไม่นำไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงแล้ว ยังเป็นการทำลายศักยภาพในการแก้ปัญหาของชุมชนในลักษณะของการขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และต้องพึ่งพาองค์กรภายนอกตลอดเวลา²⁶

กล่าวโดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการจัดการท้องถิ่น การตัดสินใจ การลงมือปฏิบัติการในการมีส่วนร่วมจัดการบริหารผลประโยชน์ของชุมชน การประเมินผล และสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีความคิดริเริ่ม มีความตื่นตัวในการพัฒนา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นนั้น การมีส่วนร่วมจึงประกอบด้วยปัจจัย 3 อย่างคือ

1. การเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ เป็นการข้องเกี่ยวกับตัว (Self) ไม่ใช่เฉพาะเพียงแต่เกี่ยวข้องกับด้านกำลังกายหรือทักษะ กล่าวคือ ผู้มีส่วนร่วมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับจิตใจ (Ego-involved) ไม่เพียงแต่เฉพาะด้านการทำงาน (Task-involved)

2. การกระทำเป็นส่วนช่วย เมื่อผู้มีส่วนร่วมได้บังเกิดความเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ และอารมณ์แล้วก็เท่ากับเปิด โอกาสให้เขาได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระทำการเพื่อใ้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยเหตุนี้การมีส่วนร่วมจึงมีมากกว่าการยินยอม (Consent) ที่จะกระทำตามคำสั่ง ซึ่งเป็นการกระทำโดยปราศจากการยินยอมพร้อมใจแบบ ยุคลวิถี คือ การติดต่อ สื่อสารทั้งไปและกลับระหว่างบุคคลนั้นและกลุ่ม

3. การร่วมรับผิดชอบ เมื่อเกิดการเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจ อารมณ์ ของผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มนั้นด้วย เพราะการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคมที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง (Self-involved) กับกลุ่ม และต้องการเห็นผลสำเร็จของการทำงานนั้นด้วย จึงเกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่ม²⁷

²⁶วิฑูรย์ แก้วทอง, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำปากพนังจังหวัดนครศรีธรรมราช”, การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2541, หน้า 20.

²⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

- กล่าวโดยสรุป ปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางด้าน ความคิดจิตใจ และความร่วมรับผิดชอบมี
- ส่วนกระตุ้นให้เกิดกระบวนการ การมีส่วนร่วมมากขึ้น นอกจากนั้นความศรัทธาเชื่อถือในตัวบุคคล การนับถือบุคคล ตำแหน่ง หรือผู้มีอำนาจ มีส่วนสำคัญต่อปัจจัยการมีส่วนร่วมด้วยเช่นกัน

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

ในการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำทางการเมืองนี้ การที่จะนำผลการสัมภาษณ์มาประมวลผลให้ได้ประสิทธิภาพและมีหลักการศึกษาหรือทฤษฎีอ้างอิง ผู้ศึกษาจะต้องทำการศึกษาไปถึงแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของการศึกษาอีกด้วย ซึ่งทฤษฎีแรกที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้ามาคือ ทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

2.4.1 ความหมายของการรับรู้

นุสาสนี จิตราภิรมย์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับความหมายของการรับรู้²⁸ ได้มีนักคิดหลายท่านให้ความหมายไว้อย่างแตกต่างกันตามสาขาวิชาและแง่ของการรับรู้ที่มุ่งศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาในด้านรัฐศาสตร์และสังคมวิทยา ซึ่งความหมายของการรับรู้ในด้านนี้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมาย ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

การรับรู้ หมายถึง ขบวนการประมวลและตีความ ข้อมูลต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราที่ได้จากความรู้สึกรู้สึก ส่วนความรู้สึกรู้สึกเกิดจากการกระตุ้นอวัยวะรับความรู้สึกซึ่งมีอยู่ 5 ชนิด คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง การรู้สึกจึงมีลักษณะง่ายตรงไปตรงมาไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของการเรียนรู้ ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ ส่วนการรับรู้จะเป็นขบวนการต่อไปคือ ตีความจากสิ่งที่ได้รับจากการรู้สึกออกมาให้มีความหมายว่า สิ่งที่เห็นอยู่คืออะไร เสียงที่ได้ยินคือเสียงอะไร การรับรู้จึงมีเรื่องของจิตวิทยา คือการเรียนรู้ ประสบการณ์ แรงจูงใจ อารมณ์ ฯลฯ เข้ามามีบทบาทร่วมอยู่ด้วย

การรับรู้ หมายถึง กระบวนการในการเลือกรับ การจัดระเบียบและการแปลความหมายของสิ่งเร้าที่บุคคลพบเห็นหรือมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องด้วยในสิ่งแวดล้อมหนึ่ง ๆ การรับรู้เป็นกระบวนการที่บุคคลจัดระเบียบและตีความข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการรู้สึก เพื่อให้เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจ²⁸

²⁸นุสาสนี จิตราภิรมย์, “การรับรู้,” 4 กันยายน 2545,

<<http://www.publaw.net/view.asp?PublawipDs=172>>(11 July 2009).

2.4.2 กระบวนการรับรู้

หากจะกล่าวถึงความหมายของคำว่า “กระบวนการรับรู้” จากการศึกษาจากแหล่งความรู้หลายๆแห่ง ผู้ศึกษาสามารถรวบรวมความหมายของคำว่า กระบวนการรับรู้ ซึ่งมีความหมายอย่างกว้าง ๆ ได้หลายประการ ดังต่อไปนี้คือ

1. อาการสัมผัส หมายถึง อาการที่อวัยวะรับสัมผัส รับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่ผ่านเข้ามากระทบ อวัยวะรับสัมผัสต่าง ๆ

2. การแปลความหมายจากอาการสัมผัสคือ ส่วนสำคัญที่จะช่วยให้แปลความนั้นถูกต้องเพียงใด ซึ่งต้องอาศัยสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด การสังเกต การตั้งใจ ความสนใจ และคุณภาพจิตใจของบุคคลในขณะนั้น

3. การใช้ความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่ผ่านมาเพื่อช่วยแปลความหมายได้แก่ ความคิด ความรู้และการกระทำที่ได้เคยปรากฏแก่ผู้นั้นมาแล้วในอดีต ความรู้เดิม และประสบการณ์เดิมมีความสำคัญมากในการแปลความหมายและในการแปลความหมายได้ดีต้องมีคุณลักษณะดังนี้ คือ เป็นความรู้ที่แน่นอน ถูกต้อง ชัดเจน และต้องมีปริมาณมาก หมายถึง มีความรู้หลายๆ อย่างจึงจะช่วยแปลความหมายได้สะดวก

4. การรับรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านความรู้ ซึ่งพฤติกรรมทางด้านความรู้สึก มีการแบ่งรูปแบบการพัฒนาตามลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

4.1 การรับรู้สิ่งเร้า คือ การทำให้คนได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นสิ่งของ คน สัตว์ หรือข้อมูล ฯลฯ แล้วเกิดการรับรู้ว่าจะอะไรเป็นอะไร เข้าใจถึงลักษณะสำคัญของสิ่งนั้นการรับรู้สิ่งเร้า แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ การตระหนักเกี่ยวกับสิ่งเร้า การเต็มใจที่จะรับสิ่งเร้า นั้น และ การควบคุมหรือคัดเลือกความสนใจที่มีต่อสิ่งเร้านั้น

4.2 การตอบสนอง ขั้นตอนนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจากขั้นตอนที่แล้ว ถ้าในการรับรู้สิ่งเร้านั้นคนรู้สึกยอมรับ คนก็จะเต็มใจตอบสนอง แต่ถ้ารู้สึกไม่เต็มใจจะมีปฏิกิริยาต่อต้าน ตรงนี้เป็นจุดที่เวลาจะเริ่มต้นโครงการใหม่ต้องระมัดระวังอย่างรอบคอบ

4.3 การสร้างคุณค่า หลังจากทีคนรับรู้สิ่งเร้าและมีปฏิกิริยาโต้ตอบแล้ว ต่อมาเป็นการสร้างคุณค่า หรือค่านิยมซึ่งสังเกตได้จาก การยอมรับคุณค่า คือ พร้อมที่จะรับว่าสิ่งนั้นมีคุณค่ามีประโยชน์อย่างไร การชมชอบคุณค่า คือ ความรู้สึกที่เป็นการตัดสินใจว่า จะต้องสนองต่อสิ่งเร้าในทางใด หรือเลือกกว่าจะเกิดความยึดถือต่อสิ่งนั้นในทางใด และการผูกพันในคุณค่า นั้น คือ

ความรู้สึกหรือความคิด ฝังแน่นในคุณค่ามันอย่างแน่นแฟ้น พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในข้อนี้เป็นลักษณะของทัศนคติ และความซาบซึ้ง²⁹

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรับรู้ หมายถึงกระบวนการที่บุคคลตีความหมายหรือประมวลจากข้อมูลต่าง ๆ จากสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ของสังคมการเมืองและเข้าใจในคุณค่าพร้อมที่แสดงออกหรือตอบสนองวัตถุประสงคืนั้น ๆ ทั้งนี้ การตอบสนอง คือการเข้าไปติดตามข้อมูลนั้น ๆ

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.5.1 ความหมายการเลือกตั้ง

ความหมายของ “การเลือกตั้ง” (Election) นักวิชาการได้ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ดังนี้

วิสุทธิ โปธิแทน ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลาย ๆ คน หรือเลือกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลาย ๆ บัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันหนึ่งอันใดแทนตน³⁰

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ ให้ความหมาย การเลือกตั้งว่า การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเองโดยอิสระว่าจะเลือกผู้ใดเป็นผู้แทนตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับการเลือกตั้งนั้น จะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประชาชนทั้งหมด มีสิทธิตามที่ได้รับอบหมายจากประชาชนให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคล ดำเนินการบริหารและปกครอง³¹

วัชร ไขยสาร ให้ความหมาย การเลือกตั้งว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่แสดงออกซึ่ง

²⁹ สรัญญา จันทรวงทอง, “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การมีอคติทางเพศและการรับรู้ความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา กับความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร”, การค้นคว้าแบบอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2546, หน้า 46.

³⁰ รศ.วิสุทธิ โปธิแทน, ประชาธิปไตย : แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524), หน้า 63.

³¹ พิมลจรรย์ นามวัฒน์, สถาบันและกระบวนการทางการเมืองไทย : การเลือกตั้ง, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534), หน้า 716.

เจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องหรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในการเมืองหรือการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์นโยบาย และวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับตน ด้วยความคาดหวังว่า ผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนนั้น จะนำอุดมการณ์และนโยบายไปเป็นแนวทางในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชน การเลือกตั้ง จึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการปกครองของประชาชนนั่นเอง³²

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้ง เป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างหนึ่ง ที่ให้ประชาชน มีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ทางการเมือง ทั้งเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือ เป็นผู้เลือกตั้ง ลงคะแนนเสียงเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เหมาะสมในการทำหน้าที่ แทนตนเอง ในการบริหารท้องถิ่น หรือประเทศ ตามระบอบประชาธิปไตย

2.5.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือการสืบทอดอำนาจและเป็นกลไกที่ควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้ง ตระหนักอยู่เสมอว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาการเมือง โดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบและวิธีดำเนินการปกครอง เลือกนโยบายสาธารณะ เลือกระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการชำระไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยการเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังนั้นเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนและบรรลुวัตถุประสงค์ของแต่ละประเทศ จึงต้องพัฒนาปรับปรุงหรือปฏิรูประบบและกระบวนการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยสรุป การเลือกตั้งมีความสำคัญดังต่อไปนี้

³²วัชรรา ไชยสาร, ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541), หน้า 8.

1. เป็นการเลือกตั้งผู้ปกครองหรือรัฐบาลที่จะมาทำการปกครอง
2. เป็นกลไกเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนเข้ากับนโยบายสาธารณะ
3. สร้างความชอบธรรมทางการเมือง
4. ลดความตึงเครียดและความขัดแย้งทางการเมืองและสังคม
5. ทำให้เกิดบูรณาการทางการเมือง
6. ทำให้เกิดการระดมมวลชนเข้าสู่กระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในลักษณะของความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมืองดี

2.5.3 หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง

การเลือกตั้งจะมีความหมายและถือว่าเป็นที่มาของชอบธรรมในอำนาจของรัฐบาลและผู้ปกครองนั้น ต้องมีหลักเกณฑ์สำคัญ ๆ ที่ยอมรับเป็นสากล ดังนี้

1. หลักความเป็นอิสระแห่งการเลือกตั้ง (Freedom of Election) กล่าวคือ การออกเสียงเลือกตั้งจะต้องเป็นไปโดยอิสระปราศจากการบังคับหรือการกระทำใด ๆ ที่เป็นเหตุให้การเลือกตั้งถูกบิดเบือนจากเจตจำนงที่แท้จริงของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง

2. หลักการเลือกตั้งตามกำหนดเวลา (Periodic Election) โดยต้องมีการกำหนดเวลาการเลือกตั้งที่แน่นอน เช่น กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยปกติทุก 4 ปี หรือ 5 ปี เป็นต้น

3. หลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง หรือการเลือกตั้งที่ยุติธรรม (Genuine Election) กล่าวคือ รัฐบาลมีหน้าที่สำคัญว่าจะต้องดำเนินการให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยบริสุทธิ์ตามตัวบทกฎหมายและจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการดำเนินการเลือกตั้งของตนเองให้ได้มากที่สุด รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านการเลือกตั้งได้ หากการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง

4. หลักการออกเสียงทั่วไป (Universal suffrage) เป็นการเปิดโอกาสให้มีการออกเสียงเลือกตั้งอย่างทั่วถึง เว้นแต่มีข้อจำกัดอันเป็นที่ยอมรับทั่วไป เช่น ไม่ให้สิทธิเลือกตั้งแก่เด็ก และบุคคลที่มีจิตบกพร่อง เป็นต้น

5. หลักการเลือกตั้งอย่างเสมอภาค (Equal Suffrage) หมายความว่า บุคคลที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีสิทธิคนละหนึ่งและคะแนนเสียงทุกคะแนนมีน้ำหนักเท่ากัน”

กล่าวโดยสรุป หลักเกณฑ์ในการเลือกตั้ง คือ การกำหนดแนวทางในการเลือกตั้งให้เกิดความยุติธรรม เพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับผลในการเลือกตั้งและไม่เกิดความขัดแย้ง

³³รศ.ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, ปัญหาพัฒนาการทางการเมืองไทย : การเลือกตั้งกับการพัฒนาทางการเมืองไทย, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532), หน้า 203.

2.5.4 วิธีการเลือกตั้ง

วิธีการเลือกตั้งมีด้วยกัน 2 วิธี คือ

1. การเลือกตั้งโดยตรง (Direct Election) หมายถึง การเลือกตั้งที่ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ได้ใช้วิจารณญาณของตนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละตำแหน่ง โดยตรง คะแนนเสียงที่ได้รับจากการเลือกตั้งจะเป็นเครื่องวัดว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งจะชนะการเลือกตั้งในครั้งนั้น ๆ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรของประเทศไทยเป็นการเลือกตั้งโดยตรง

2. การเลือกตั้งโดยอ้อม (Indirect Election) หมายถึง การที่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คณะบุคคลคณะหนึ่งเข้าไปทำหน้าที่เลือกตั้งแทนตน (Electoral College) เป็นการมอบหมายสิทธิในการเลือกตั้งให้แก่คณะบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งโดยเด็ดขาด การเลือกตั้งวิธีนี้ ใช้กรณีที่เห็นบุคคลที่เข้าไปทำการเลือกตั้งนั้น จะมีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถในการใช้วิจารณญาณได้ดีกว่า ซึ่งเป็นหลักประกันได้ว่าประชาชนจะได้ผู้แทนที่ดี มีความสามารถอย่างแน่นอน ประเทศไทยเคยมีการเลือกตั้งโดยอ้อมเพียงครั้งเดียว คือ การเลือกตั้งครั้งแรก ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2476⁴

2.5.4 ประเภทของการเลือกตั้ง

การพิจารณาแบ่งประเภทของการเลือกตั้งนั้นอาจใช้หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้หลายวิธี เช่น ลักษณะที่มาของการจัดการเลือกตั้ง การกำหนดเขตเลือกตั้งวิธีการคิดคะแนน เป็นต้น แต่ในที่นี้จะแบ่งประเภทของการเลือกตั้งโดยถือหลักเกณฑ์ตามลักษณะที่มาของการเลือกตั้ง การแบ่งประเภทของการเลือกตั้งตามที่มาของการเลือกตั้งนั้น ในที่นี้ขอแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การเลือกตั้งทั่วไป (General Election)

การเลือกตั้งทั่วไป หมายถึง การเลือกตั้งผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศมาลงคะแนนเสียงพร้อม ๆ กัน การเลือกตั้งทั่วไปมี 2 กรณี คือ ครบวาระที่จะให้มีการเลือกตั้งและยุบสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นการชี้วัดกระแสความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนได้เป็นอย่างดี แต่จะชี้วัดได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระบบพรรคการเมืองของประเทศนั้น ๆ อาทิเช่น ประเทศในระบบสองพรรคการเมือง การเลือกตั้งทั่วไปจะเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นเครื่องชี้วัดว่า ประชาชนยังคงสนับสนุนรัฐเดิมอีกหรือไม่สำหรับประเทศที่เป็นระบบหลายพรรคการเมืองลักษณะการจัดตั้งรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสม ผลการเลือกตั้งทั่วไป ไม่อาจชี้วัดได้ชัดเจนว่า ประชาชนต้องการรัฐบาลเดิมหรือรัฐบาลใหม่ได้ เพราะการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นอยู่กับการรวบรวมเสียงข้างมากของพรรคการเมืองต่าง ๆ หลังจากการเลือกตั้งได้หรือไม่ อย่างไรก็ตามการเลือกตั้งทั่วไปยัง

⁴พิมลจรรย์ นามวัฒน์, การเลือกตั้ง, เอกสารการสอนชุดวิชาสถาบันและกระบวนการทางการเมือง, อ่างแล้ว, หน้า 726.

เป็นภาพสะท้อนความคิดเห็นวัฒนธรรมทางการเมือง และแนวโน้มของกระแสความคิดเห็นทางการเมืองประชาชนในประเทศหรือในเขตการเลือกตั้งนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี เช่น ความแตกต่างของจำนวนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเมืองกับชนบท ปริมาณและลักษณะการซื้อสิทธิ์-ขายเสียงในเขตเลือกตั้ง ความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งในเขตมหานครกับส่วนภูมิภาคอื่น ๆ เป็นต้น

2. การเลือกตั้งซ่อม

ในกรณีที่ผู้แทนราษฎรขาดสมาชิกภาพด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ตายและลาออก เป็นต้น ก็จะมีการเลือกตั้งซ่อมให้ให้ผู้แทนราษฎรมาแทนที่ผู้ที่พ้นสภาพการเป็นผู้แทนราษฎร แต่บางตำราก็ได้แยกการเลือกตั้งซ่อมในกรณีที่คำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของสภานิติบัญญัติว่าการเลือกตั้งที่ผ่านมาไม่เป็นไปโดยชอบ ซึ่งเป็นการขาดสมาชิกภาพ การเลือกตั้งอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า “การเลือกตั้งซ้ำ” (Re-Election) การเลือกตั้งซ้ำอาจจะมีผลสำคัญไม่เท่ากับการเลือกตั้งทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม การเลือกตั้งซ่อมในเขตเลือกตั้งที่ประชาชนมีความสนใจทางการเมืองอยู่แล้ว การเลือกตั้งซ่อมก็จะเป็นเครื่องมือในการวัดความนิยมพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งหรือรัฐบาลได้

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้งนั้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. การเลือกตั้งทั่วไปคือการเลือกตั้งผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วประเทศลงคะแนนเสียงพร้อม ๆ กัน การเลือกตั้งทั่วไปมี 2 กรณี คือ ครบวาระที่จะให้มีการเลือกตั้งและยุบสภาผู้แทนราษฎร 2. การเลือกตั้งซ่อม คือ การเลือกตั้งซ้ำในกรณีที่สมาชิกราษฎรตายและลาออก

2.5.5 วิธีการคิดคะแนน

วิธีการคิดคะแนนและการแบ่งเขตเลือกตั้ง เป็นองค์ประกอบสำคัญของระบบการเลือกตั้งต่าง ๆ เป็นปัญหาที่ถกเถียงกันมาก โดยเฉพาะวิธีการคิดคะแนน เนื่องจากวิธีการคิดคะแนนเกี่ยวข้องกับความยุติธรรม และ โอกาสที่พรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง และจำนวนพรรคการเมืองมากหรือน้อย ระบบการเลือกตั้งที่สำคัญ ๆ ได้แก่

1. ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมาก (The Majority Electoral System)

การเลือกตั้งระบบนี้ ถือว่าผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง โดยระบบนี้ยังแบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ

1.1 วิธีการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากรอบเดียว (The Majority Electoral System with One Ballot) วิธีนี้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดในการเลือกตั้งเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง ถึงแม้ว่าจะได้รับคะแนนมากกว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งลำดับถัดไปเพียงคะแนนเดียวก็ตาม วิธีนี้ที่

ประเทศไทยให้อยู่ตลอดระยะเวลาที่มีการปกครองระบบรัฐสภา โดยปัจจุบันนี้มีประเทศในเครือจักรภพยังคงใช้ระบบนี้อยู่

1.2 วิธีการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากสองรอบ (The Majority Electoral) วิธีนี้ใช้สำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต แต่ละเขตมีผู้แทนได้หนึ่งคนผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งจะต้องได้คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด (Absolute Majority Electoral) ในการเลือกตั้งรอบแรก ถ้าในรอบแรกไม่มีผู้ใดได้คะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาใช้สิทธิลงคะแนน จะต้องเลือกตั้งอีกรอบหนึ่ง โดยเว้นระยะเวลาห่างกันหนึ่งหรือสองสัปดาห์ โดยตัดผู้ที่ได้คะแนนเสียงลำดับท้าย ๆ ออกให้เหลือเพียงสองลำดับแรก การลงคะแนนเสียงรอบสองนี้เป็นการลงคะแนนแบบเสียงข้างมากธรรมดา ผู้สมัครคนใดได้คะแนนเสียงมากที่สุด ผู้นั้นเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้ง แม้คะแนนเสียงสูงสุดนั้นจะต่ำเพียงใดก็ตามวิธีนี้ให้อยู่ในประเทศฝรั่งเศสและการเลือกตั้งประธานาธิบดีของประเทศรัสเซีย

1.3 วิธีการเลือกตั้งแบบผสม ระบบการเลือกตั้งแบบผสมระหว่างเสียงข้างมากรอบเดียวหรือเสียงข้างมากอย่างง่าย หากพิจารณาตามลักษณะการแบ่งเขตเลือกตั้ง ก็คือ นำการแบ่งเขตละ 1 คน ซึ่งใช้วิธีคิดคะแนนแบบเสียงข้างมากรอบเดียวหรือเสียงข้างมากอย่างง่าย (Simple Majority System) ที่กำหนดให้ผู้ได้คะแนนเสียงสูงสุดคนแรกเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นผู้แทน ผสมกับการแบ่งเขตแบบเขตละหลายคนที่น่าวิธีคิดคะแนนตามระบบสัดส่วน (Proportional Representation) ผู้ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งได้เพียงคนเดียวและพรรคการเมืองเดียวเท่านั้น

ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วน (Proportional Representation Electoral System)

ระบบการเลือกตั้งแบบสัดส่วนเป็นระบบการเลือกตั้งที่แบ่งเขตเลือกตั้งแบบรวมเขตหรือเขตละหลายคน ซึ่งเป็นระบบการเลือกตั้งที่พยายามเชื่อมโยงที่นั้งกับคะแนนเสียงที่ได้รับให้เป็นสัดส่วนมากกว่าระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต หลักการสำคัญของระบบนี้ ก็คือ การกำหนดโควตาหรือจำนวนคะแนนมาตรฐานสำหรับตติสินที่นั้ง 1 ที่นั้งในเขตเลือกตั้งหนึ่ง ๆ สำหรับพรรคการเมืองหรือบัญชีรายชื่อต่าง ๆ ที่ส่งสมาชิกเข้ารับการเลือกตั้งในเขตนั้น ๆ วิธีการกำหนดจำนวนคะแนนที่ใช้ในหลายประเทศมีความแตกต่างกันออกไป โดยมีหลักเกณฑ์การคิดคะแนนพื้นฐาน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของระบบสัดส่วน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์คำนวณจำนวนผู้ได้รับเลือกตั้ง 3 แบบ คือ

1. ออกกฎหมายกำหนดล่วงหน้า ถึงจำนวนคะแนนพื้นฐานที่จะได้ผู้แทน 1 คน สำหรับทุกเขตเลือกตั้งไว้ให้แน่นอนก่อนมีการเลือกตั้ง

2. กำหนดเขตเลือกตั้งเป็นหลัก วิธีนี้สะดวก ไม่สับสน และได้รับความนิยมมาก กล่าวคือ นำคะแนนเสียงผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดีในเขตเลือกตั้งหนึ่งหารด้วยจำนวนผู้แทนตามที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายเลือกตั้งกำหนดให้มีได้ในเขตนั้น ๆ ออกมาเป็นคะแนนพื้นฐานสำหรับที่นั่ง 1 ในเขตเลือกตั้งนั้น เป็นหลักการคำนวณสัดส่วนผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง

3. นำคะแนนเสียงของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งที่บัตรดีทั่วประเทศ หารด้วยผู้แทนตามที่รัฐธรรมนูญ หรือกฎหมายเลือกตั้งกำหนดให้มีทั่วประเทศ ออกมาเป็นคะแนนพื้นฐานสำหรับผู้แทน 1 คน ในทุกเขตเลือกตั้ง

การเลือกตั้งระบบนี้นิยมใช้กันแพร่หลายในประเทศต่าง ๆ ในยุโรปตะวันตก หลังจากที่ใช้ระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากรอบเดียวแบบอังกฤษแล้วไม่ประสบความสำเร็จ ประเทศต่าง ๆ ที่ใช้ระบบนี้ ได้แก่ เดนมาร์ก นอร์เวย์ สวีเดน อิตาลี³⁵

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้งแบบสัดส่วน คือการเลือกตั้งเป็นระบบการเลือกตั้งที่แบ่งเขตเลือกตั้งแบบรวมเขตหรือเขตละหลายคน ซึ่งเป็นระบบการเลือกตั้งที่พยายามเชื่อมโยงที่นั่งกับคะแนนเสียงที่ได้รับให้เป็นสัดส่วนมากกว่าระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขต

³⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 727.

2.6 สภาพพื้นที่ศึกษา

เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา เป็นป่าดงดิบอุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้นานาชาติ อาทิเช่น ไม้สัก ไม้ยาง ไม้มะค่า ไม้ประคำ ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจ และเป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำและลำคลองหลายสายทำให้พื้นที่เหมาะแก่การปลูกพืชไร่ทางการเกษตร ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำไร่ – ทำนา และเลี้ยงสัตว์ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และผลไม้ยืนต้น

พื้นที่เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา เป็นเขตที่มีชื่อเสียงในด้านแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อของจังหวัดกำแพงเพชร เช่น น้ำตกคลองลาน เป็นต้น และยังเป็นแหล่งรวมของวัฒนธรรมและประเพณีของชนเผ่ามากมาย อาทิเช่น เผ่าอิวเมี่ยน เผ่าม้ง เผ่าลาหู่ เผ่าปกากะญอ เผ่าลีซุ เผ่าลัวะ ของชาวตำบลคลองลานพัฒนานับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สภาพทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้งและอาณาเขต (แสดงที่ตั้งและระยะห่างจากอำเภอ) เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา ตั้งอยู่เลขที่ 999 หมู่ที่ 1 บ้านคลองลาน ตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ห่างจากอำเภอคลองลานประมาณ 10 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลปางตาไว อำเภอปางศิลาทอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน ตำบลอ่างทอง อำเภอเมืองกำแพงเพชร และตำบลหินลาด อำเภอปางศิลาทอง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	คลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน

ขนาดพื้นที่ (แสดงเนื้อที่โดยประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่) พื้นที่จำนวน 209,213 ไร่ หรือ 334 ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ (แสดงเนื้อประเทศของเทศบาล) ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบเชิงเขามีภูเขาล้อมรอบอาณาเขต ด้านทิศตะวันออกเป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน โดยเฉพาะด้านตะวันตกเป็นป่าอุดมสมบูรณ์เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ลำธารคลองลาน – ลำธารคลองขลุง

ประชากร ลักษณะโครงสร้างประชากรตามสถิติการทะเบียนราษฎร ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 ปีล่าสุดของเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 23,609 คน เป็นชาย 11,727 คน เป็นหญิง 11,882 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 7,023 ครัวเรือน

อาชีพ (แสดงอาชีพของประชากรในเขตเทศบาล) หน่วยธุรกิจเขตเทศบาล

ทำไร่	3,500 คน
ทำนา	2,181 คน
ค้าขาย	1,454 คน
เลี้ยงสัตว์	727 คน
รับจ้าง	1,090 คน

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา	10 แห่ง
โรงเรียนมัธยมศึกษา	1 แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	9 แห่ง
ก.ศ.น.	1 แห่ง
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน / ห้องสมุดประชาชน	18 แห่ง

สาธารณสุข

สถานีอนามัยประจำตำบล / หมู่บ้าน	4 แห่ง
ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	5 แห่ง
อัตราการมีและใช้ส้วมราดน้ำ	ร้อยละ 100 %

สถาบันและองค์กรทางศาสนา

วัด / สำนักสงฆ์	26 แห่ง
ศาลเจ้า	2 แห่ง
โบสถ์คริสต์	5 แห่ง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานีตำรวจ	1 แห่ง
หน่วยกู้ภัย	1 แห่ง
สถานีดับเพลิง	1 แห่ง

การคมนาคม (แสดงจำนวนและสภาพทางการคมนาคมทางบก)

เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา มีถนนหลักลาดยางติดต่อกับจังหวัดกำแพงเพชร และอำเภอคลองลานได้สะดวก เป็นถนนของกรมทางหลวงหมายเลข 1117 ถนนลาดยางติดต่อรหว่างหมู่บ้าน 3 สาย และเป็นถนนลูกรังติดต่อรหว่างหมู่บ้าน

การโทรคมนาคม

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง -

โทรศัพท์สาธารณะและองค์การ โทรศัพท์ที่ใช้ตามสาธารณะมากกว่า 50 แห่ง
การไฟฟ้า (แสดงถึงจำนวนหมู่บ้านที่ไฟฟ้าเข้าถึงและจำนวนประชากรที่ใช้ไฟฟ้า)

ไฟฟ้าสาธารณะ	21	หมู่บ้าน
คิดเป็นร้อยละ	95	ของจำนวนประชากร

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ลำน้ำ, ลำห้วย	6	สาย
---------------	---	-----

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ฝาย	19	แห่ง
บ่อน้ำตื้นมีมากกว่า	100	แห่ง
สระเก็บน้ำ	13	แห่ง
อ่างเก็บน้ำ	2	แห่ง
บ่อโยก	60	แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ (แสดงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในเขตเทศบาล)

อุทยานแห่งชาติคลองลาน / น้ำตกคลองลาน

อุทยานแห่งชาติแม่วงศ์³⁶

³⁶แผนพัฒนาสามปีเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา, (2552-2554), หน้า 15-17, (อัคราเนนา).

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชวลีพร วิมุกตานนท์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “กลุ่มท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมของประชาชน : กรณีศึกษาบ้านห้วยเม็ง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า

1. ระบบราชการเป็นกลไกใหญ่ในการพัฒนาความเร็วของกลยุทธ์ในการพัฒนา จึงเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต้องอาศัยระบบราชการและวัฒนธรรมภายในระบบราชการนี้เองที่เอื้ออำนวยให้การพัฒนาเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว นอกเหนือจากนโยบาย กลวิธี และระบบการดำเนินงานแล้ว ความสำเร็จของการมีส่วนร่วมของประชาชนยังขึ้นอยู่กับตัวประชาชนหรือชุมชนของเขาด้วย

2. บทบาทจากหน่วยงานพัฒนาภายนอก ควรสนับสนุนกลุ่มท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วให้มีความมั่นคงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้คงความเป็นเอกภาพของกลุ่มไว้ คือ ให้สามารถพึ่งตนเองและทำงานได้อย่างอิสระ ทั้งแนวความคิดและการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่แท้จริงของกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองในที่สุด

3. ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมไม่แตกต่างกัน³⁷

นุฎล วัฒนกร ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานอยู่ในระดับปานกลางในส่วนของปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า อบต. ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้เห็นเป็นรูปธรรมว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองรูปแบบ อบต. มีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร จึงทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมเท่าที่ควร³⁸

³⁷ชวลีพร วิมุกตานนท์, “กลุ่มท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาบ้านห้วยเม็ง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปกร), 2532, 95 หน้า.

³⁸นุฎล วัฒนกร, “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), 2542, 95 หน้า.

พัฒน์พงษ์ เลขโฆษ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนใน องค์การบริหาร ส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม ทางการเมืองและการบริหารในองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง โดยแยกลักษณะ การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชาชนมีส่วนร่วมคิดทางการเมือง ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมคิดทางการเมือง การบริหารในระดับสูง
2. ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการทางการเมืองและการบริหาร ในระดับปานกลาง มีการ รวมกลุ่มสนทนาวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง
3. ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบข่าวสารทางการเมือง โดยรวมในระดับปานกลาง แต่ประชาชนมีการติดตามข่าวสารทางการเมือง เหตุการณ์ทางการเมืองเป็นประจำทำให้เฉลี่ยรายชื่อ อยู่ในระดับมาก
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบทางการเมือง ในระดับปานกลางแต่ในทางการเมือง การบริหารในระดับปานกลาง

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเหตุกับการมีส่วนร่วมพบว่า ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมเลยได้แก่ อายุ รายได้ การศึกษา การมีตำแหน่งในหมู่บ้าน ตำบล การได้รับการ ฝึกอบรม การได้รับข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ หนังสือหรือรายงานวิทยุ โทรทัศน์ และการพบปะ พูดคุยกับบุคคลทั่วไป ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือเพศมี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเพศชายมีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์การ บริหารส่วนตำบลมากกว่าเพศหญิง การได้รับข่าวสารจากวารสารหรือเอกสาร มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร การพบปะพูดคุยกับข้าราชการมีความสัมพันธ์กับการมี ส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหาร โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน ความรู้ความ เข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน³⁹

สุพล ใจตุ้ย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2544” จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ตาม

³⁹พัฒน์พงษ์ เลขโฆษ, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษา เฉพาะกรณีจังหวัดจันทบุรี”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2544, 111 หน้า.

แนวคิดของ อัลมอลด์ และเวอร์บา ผลการวิจัยพบว่า ประชากรมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละระดับแตกต่างกัน บางระดับก็มีส่วนร่วมทางการเมืองสูง บางระดับก็มีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ หรือไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองเลย ในระดับที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสูง เป็นการมีส่วนร่วมในฐานะของประชาชนผู้มีหน้าที่โดยทั่ว ๆ ไป คือการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การชักชวนผู้อื่นไปออกเสียงเลือกตั้ง การชักชวนสนทนาทางการเมือง การช่วยโฆษณาพรรคการเมือง และการติดตามการหาเสียงของนักการเมือง ส่วนในด้านอื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง ประเมินได้ว่า ส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมแบบไพร์ฟ้า คือ เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับนักการเมืองพอสมควร มีความรู้เกี่ยวกับประเทศหรือท้องถิ่นของตนเอง แต่ไม่มีความกระตือรือร้นมากนัก⁴⁰

วสันต์ สุวรรณ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ้อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบที่ต่าง ๆ กัน โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมเนียมนิยมมากกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมเนียมนิยม ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับอื่น ๆ คือระดับปานกลางและระดับสูง และสภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในท้องถิ่นหรือหมู่บ้าน การเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มจัดตั้งในชุมชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ การศึกษา ต่างก็ไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ⁴¹

ภาชกร ศรีภูมิพฤษณ์ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน อยู่ในระดับมาก ด้านความสนใจในข่าวสารทางการเมือง ด้าน

⁴⁰สุพล ใจคุ้ม, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2545, 102 หน้า.

⁴¹วสันต์ สุวรรณ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ้อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), 2547, 118 หน้า.

การเข้าร่วมประชุมรับฟังปราศรัยหาเสียงเลือกตั้ง และการรับรู้ในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง และการวิเคราะห์หาความแตกต่างของตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน⁴²

โกมินทร์ กุลเวชกิจ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุพัตร์พิมาน อำเภอจตุพัตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุพัตร์พิมาน อำเภอจตุพัตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อจำแนกออกตามกลุ่มต่าง ๆ คือ การเลือกตั้ง การมีกิจกรรมกลุ่มการเมือง การรวมกลุ่มผลประโยชน์ และการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ จำแนกออกตามเพศ อายุ การศึกษา โดยมัธยมศึกษาดอนปลายมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าอนุปริญญาขึ้นไป มีความแตกต่างกัน⁴³

ขนิษฐา หอมตะโก ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 31 ปี ขึ้นไปมีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท มากที่สุด การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ต่างกัน มีปัญหาการเดินทางไปใช้สิทธิของผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ขาดงบประมาณและอุปกรณ์ในการรับข้อมูลข่าวสาร แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองควรเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสใช้สิทธิ ในหน่วยเลือกตั้งที่ใกล้บ้าน ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเข้า

⁴² ภาชกร ศรีภูมิพฤกษ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดคนนทบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2548, 123 หน้า.

⁴³ โกมินทร์ กุลเวชกิจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุพัตร์พิมาน อำเภอจตุพัตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2549, 212 หน้า.

ร่วมกิจกรรมทางการเมือง และควรตั้งงบประมาณในการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างถูกต้อง⁴⁴

ประยูร เหล่าวัฒนา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า

1. โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้านการเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารงานและตรวจสอบท้องถิ่น และด้านการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและนายกองค์การบริหารท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย

2. ประชาชนที่มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นในที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นไม่ต่างกัน⁴⁵

เพ็ญศรี วุฒิวงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาตุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด คือ การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และอยู่ในระดับมาก คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานตามระบอบประชาธิปไตย และการวิเคราะห์หาความแตกต่างของตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาตุก ปรากฏว่าตัวแปรอิสระ อาชีพ และระดับ

⁴⁴ ขนิษฐา หอมตะโก, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”, สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2550, 255 หน้า.

⁴⁵ ประยูร เหล่าวัฒนา, “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, 117 หน้า.

การศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาตุค ไม่แตกต่าง ทั้งการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบเป็นทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ⁴⁶

สวัสดี เพชรขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ และระดับการศึกษา มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน⁴⁷

ลัดดาวัลย์ กาศิ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอบึงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ทั้งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก โดยประชาชนได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง สมาชิก เทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา ในระดับมาก และระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการติดตามและตรวจสอบการทำงานของเทศบาล ด้านการเข้าร่วมกิจกรรม และด้านการบริหาร ตามลำดับ ประชาชนที่มีอายุ และอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา รายได้ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่ต่างกัน ประชาชนมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ 1) การเลือกตั้งควรมีการรณรงค์เรื่องการห้ามซื้อสิทธิขายเสียง 2) การบริหารควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและทราบแนวทางต่าง ๆ 3) การเข้าร่วมกิจกรรมควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง และ 4) ควรมีช่องทางให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการทำงานของเทศบาล⁴⁸

⁴⁶เพ็ญศรี วุฒิวงศ์, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาตุค อำเภอบึงสามพัน จังหวัดลำพูน”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, 105 หน้า.

⁴⁷สวัสดี เพชรขาว, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดนครศรีธรรมราช”, ค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2550, 52 หน้า.

⁴⁸ลัดดาวัลย์ กาศิ, “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอบึงน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, 164 หน้า.

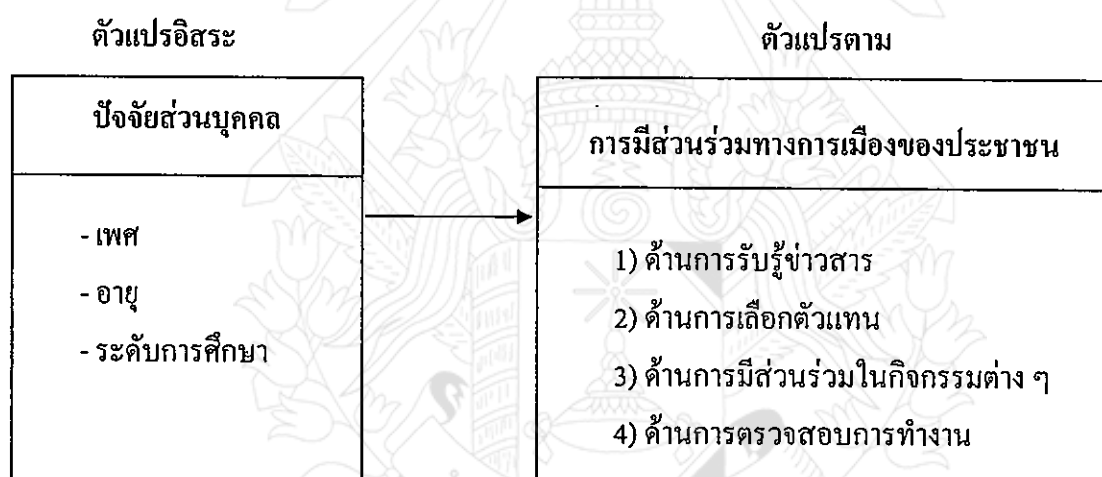
สุชาติ อักษรนำ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลซำก้อ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลือกตั้งมากที่สุด ด้านการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อดำเนินนโยบายต่าง ๆ เป็นอย่างดี ด้านการรวมกลุ่มผลประโยชน์ ด้านการมีกิจกรรมในกลุ่มการเมือง และด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการปานกลาง ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาอันดับ 1 คือ อบต.ขาดการรณรงค์และการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งท้องถิ่น อันดับที่ 2 คือ ปัญหาประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง อันดับที่ 3 การแสดงออกซึ่งความต้องการไม่ได้รับการแก้ไขสำหรับแนวทางส่งเสริมนั้นประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า อบต.ควรดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งมากขึ้น โดยจัดกิจกรรมรณรงค์ต่าง ๆ ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อันดับ 2 คือการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายการเลือกตั้งและความสำคัญของการเลือกตั้ง อันดับที่ 3 คือการส่งเสริมให้มีการแก้ไขปัญหาที่ได้รับการเสนอตามความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว⁴⁹

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง ของประชาชน เกิดขึ้นจาก ประชาชนที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน และมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน และให้ความร่วมมือร่วมใจกันแก้ปัญหา แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ในกรอบของกฎหมาย การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละด้านนั้น มีความแตกต่างกัน รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคลทั้งด้าน เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแตกต่างกันบ้างแล้วแต่สภาพพื้นที่ในแต่ละแห่ง

⁴⁹สุชาติ อักษรนำ, “กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลซำก้อ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), 2551, 107 หน้า.

2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยได้ศึกษาจากแนวคิดของ นรินทร์ชัย พัฒนพงศา⁵⁰ ซึ่งได้กล่าวถึงระดับการมีส่วนร่วมกับพรรคการเมือง พิจารณาประเด็นการมีส่วนร่วมกับพรรคการเมืองอาจแบ่งได้ 11 และจากทั้งหมด 11 ประเด็น สำหรับงานวิจัยฉบับนี้ขอ สรุปเป็นแนวทางการศึกษาเพียง 4 ประเด็น สำหรับศึกษาในด้านตัวแปรตาม คือ 1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร 2) ด้านการเลือกตัวแทน 3) ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่าง ๆ และ 4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน เพราะว่าเป็นกรอบแนวคิด ทฤษฎี และประเด็นที่ประจักษ์ชัดเจนกว่าแนวคิด ทฤษฎี การมีส่วนร่วมทางการเมือง และนอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมและพฤติกรรมการเมืองการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2.1

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

⁵⁰นรินทร์ชัย พัฒนพงศา, การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง, อ่างแก้ว, หน้า 15.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เกี่ยวกับเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มี เพศ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 9,978 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 370 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹ จากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชรและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2551 ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 9,978 คน² ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ ด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย โดยการจับสลากแบบแทนที่จากบัญชีรายชื่อประชากร ดังนี้

- 1) แบ่งประชากรเป็นชั้นภูมิโดยใช้หมู่บ้านเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง
- 2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิจากการเปรียบเทียบบัญญัติไตรยางศ์หรือใช้สูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } n_h = \frac{n \cdot N_h}{N}$$

N	หมายถึง	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
n_h	หมายถึง	ขนาดของตัวอย่างในชั้นภูมิที่ h
N	หมายถึง	จำนวนประชากร
N_h	หมายถึง	จำนวนประชากรในชั้นภูมิที่ h ³

- 3) สุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลากตามรายชื่อประชาชนจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

สำหรับรายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏ ดังตารางที่ 3.1

¹รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2545), หน้า 43.

²สำนักทะเบียนอำเภอคลองลาน, “บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง”, กำแพงเพชร : สำนักทะเบียนอำเภอปางศิลาทอง, 2551, หน้า 1. (อัดสำเนา).

³รศ.ดร.สมชัย วงษ์นายะ และรศ. ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์, “เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย”, กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร, 2551, หน้า 72. (อัดสำเนา).

ตารางที่ 3.1 แสดงรายละเอียดของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านคลองลาน	657	24
หมู่ที่ 2 บ้านสวนส้ม	589	22
หมู่ที่ 3 บ้านคลองน้ำไหลใต้	610	23
หมู่ที่ 4 บ้านปากคลองลาน	511	19
หมู่ที่ 5 บ้านท่าข้ามสามัคคี	295	11
หมู่ที่ 6 บ้านเล็งกะพงษ์	471	18
หมู่ที่ 7 บ้านใหม่ธงชัย	389	14
หมู่ที่ 8 บ้านแปลงสี่แม่พิช	480	18
หมู่ที่ 9 บ้านคลองเตย	571	21
หมู่ที่ 10 บ้านทะเลพัฒนา	652	24
หมู่ที่ 11 บ้านโชคชัยพัฒนา	357	13
หมู่ที่ 12 บ้านมอตะแบก	486	18
หมู่ที่ 13 บ้านคลองปลาร้า	544	20
หมู่ที่ 14 บ้านนongผักบึง	421	16
หมู่ที่ 15 บ้านมอมะริน	451	17
หมู่ที่ 16 บ้านตลาดมิ่ง	417	15
หมู่ที่ 17 บ้านป่าสน	556	21
หมู่ที่ 18 บ้านกระเหรียงน้ำตก	489	18
หมู่ที่ 19 บ้านมอมะค่า	471	18
หมู่ที่ 20 บ้านมอสำราญ	321	11
หมู่ที่ 21 บ้านทุ่งแก้วนาขวัญ	240	9
รวม	9,978	370

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน (Rating Scales) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ⁴ (Rating Scales) โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง	การมีส่วนร่วมมากที่สุด
4 หมายถึง	การมีส่วนร่วมมาก
3 หมายถึง	การมีส่วนร่วมปานกลาง
2 หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อย
1 หมายถึง	การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 4 ข้อเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา ด้านการรับรู้ข่าวสารด้านการเลือกตั้งตัวแทน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการตรวจสอบการทำงาน

3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการใช้เป็นแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้ากรอบแนวคิดจากเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม

3.4.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดทฤษฎี และให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย

3.4.3 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาของการวิจัย

3.4.4 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณา

⁴รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, อ้างแล้ว, หน้า 102.

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

- 1) รศ.ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลด้านระเบียบวิธีวิจัย
- 2) ดร.สมบูรณ์ เดชะผล หัวหน้าไปรษณีย์จังหวัดกำแพงเพชร และอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลด้านภาษา
- 3) นายนริศร์ ศรีโพธิ์ อดีตปลัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด (ระดับ 9) และอาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลด้านเนื้อหา
- 4) นายปกรณ์ คงอินทร์ นาทesmมนตรีตำบลคลองลานพัฒนา เป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลด้านเนื้อหา
- 5) นายสมศักดิ์ วงษ์สุตา ปลัดเทศบาลตำบลปากคอง เป็นผู้เชี่ยวชาญดูแลด้านภาษา

3.4.6 ร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)⁷ มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{N}$
เมื่อ	IOC แทนดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$ แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ
	N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+1 แน่ใจว่าสอดคล้อง
	3 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
	-1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

โดยเลือกข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.06 – 1.00

3.4.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้อย่างน้อยจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น ตามค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ตามสูตร ดังนี้

⁷ธีระศักดิ์ อุ้นอารมณเลิศ, เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา, (นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), หน้า 65.

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k = จำนวนข้อของเครื่องมือ

S_i^2 = ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม⁶

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทดลองใช้กับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองน้ำไหล อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือการวิจัยมีความน่าเชื่อถือได้

3.4.8 นำแบบสอบถามที่ทำการปรับปรุงไปแก้ไขแล้วขอรับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

3.4.9 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.5.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้นำในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร และขออนุญาตเก็บข้อมูลประชาชน

3.5.2 ผู้เก็บรวบรวมข้อมูล คือผู้วิจัยเอง นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสอบถามผู้ให้ข้อมูลจำนวน 370 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 จึงได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ข้อมูลและจัดเรียงลำดับข้อมูล

3.5.3 นำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

⁶รศ.พิศเพลิน เขียวหวาน, และผศ.ดร.ศิริรัตน์ วิชาศิลป์, วิธีการวิจัยทางสหกรณ์ : การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย, (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2551), หน้า 259.

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ซึ่งแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดแบบ Likert Scales 5 ระดับ สำหรับวัดค่าตัวแปรทั้งหมด โดยได้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สร้างขึ้นจำนวน 22 ข้อ โดยได้กำหนดการวัดค่าตัวแปร และแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้หลักทางคณิตศาสตร์ 0.50⁷ มีเกณฑ์ที่ให้เป็นอย่างนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แสดงว่า มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แสดงว่า มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แสดงว่า มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แสดงว่า มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงว่า มีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.6.3 ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีเพศ และระดับการศึกษา ต่างกัน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในส่วนประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ F-test หากทดสอบแล้วพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ้ (Scheffé)

3.6.4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

⁷รศ.ดร.บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, อ่างแล้ว, หน้า 166.

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไป

3.7.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ (f-test) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage)⁸

$$\text{สูตร} = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ f = ความถี่หรือจำนวน
 N = จำนวนข้อมูลทั้งหมดรวมกัน

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมัชฌิมเลขคณิต⁹

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

\bar{x} = ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
 N = จำนวนประชากร

⁸กลุ่มงานฝึกอบรมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), “ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตรนักวิจัย”, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2547), หน้า 147.

⁹สังศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547), หน้า 55.

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)¹⁰

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test)¹¹

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสท์ (t- test Independent) โดยที่ $df = n_1 + n_2 - 2$

\bar{X}_1, \bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -Way ANOVA) หรือ (F-test)¹²

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MS_b = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

¹⁰ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540), หน้า 53.

¹¹ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด), (กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2543), หน้า 183.

¹² นิภา เมธชาวิชัย, วิทยาการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2543), หน้า 110.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอาชีพและระดับการศึกษา ต่างกัน
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไปทั้งหญิงและชายที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 370 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ครบสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของตัวแปรที่มีสองกลุ่มอิสระต่อกัน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของตัวแปรที่มีตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปอิสระต่อกัน
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยแจกแจงจำนวน และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เรียงลำดับค่าความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งมีปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงจำนวนและหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage) ข้อมูลพื้นฐานปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	202	54.60
หญิง	168	45.40
รวม	370	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 และเป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18-30 ปี	98	26.50
31-40 ปี	158	42.70
41-50 ปี	87	23.50
51 ปีขึ้นไป	27	7.30
รวม	370	100.0

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากมีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลงมา อายุ 18-30 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50 และ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.30

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าจำนวน และค่าร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	51.36
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	48.64
รวม	370	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากมีระดับการศึกษากว่าปริญญาตรี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 51.36 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 48.64

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลอง ลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

การมีส่วนร่วมของประชาชน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านการรับรู้ข่าวสาร	3.41	0.70	ปานกลาง
ด้านการเลือกตัวแทน	3.52	0.74	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	3.37	0.61	ปานกลาง
ด้านการตรวจสอบการทำงาน	3.24	0.72	ปานกลาง
รวม	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แปลผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเลือกตัวแทน รองลงมา ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสาร และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบการทำงาน

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร

ด้านการรับรู้ข่าวสาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง	3.54	0.66	มาก
2.รับติดตามข้อมูลข่าวสารการบริหารของเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา	3.43	0.66	ปานกลาง
3.รับรู้ข้อมูลการบริหารงานของเทศบาลตำบลจากบอร์ดประกาศ/จดหมายข่าว	3.44	0.97	ปานกลาง
4.รับรู้ข้อมูลการบริหารงานจากเทศบาลตำบลจากเสียงตามสายวิทยุชุมชน	3.41	0.96	ปานกลาง
5.เทศบาลตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบล	3.51	0.83	มาก
6.ได้มีการพูดคุย หรือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน	3.17	0.85	ปานกลาง
รวม	3.41	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 1 ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ เทศบาลตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล ของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 6 ได้มีการพูดคุย หรือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้งแทน

ด้านการเลือกตั้งแทน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7.ติดตามข่าวสารการสมัครรับเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา	3.43	1.00	ปานกลาง
8.ติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากสมาชิก สภาเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา	3.58	0.82	มาก
9.ให้ความสำคัญในการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลตำบล แต่ละท่าน	3.51	0.98	มาก
10.ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา	3.65	0.89	มาก
11.ได้ติดตามการนับคะแนน การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ครั้งที่ผ่านมา	3.46	0.81	ปานกลาง
รวม	3.52	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตั้งแทน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 10 ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา รองลงมา ได้แก่ ติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 7 ติดตามข่าวสารการสมัครรับเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
12.ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทาง เทศบาลตำบลได้จัดขึ้น	3.50	0.80	มาก
13.เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมของ เทศบาลตำบล	3.33	0.80	ปานกลาง
14.ได้ชักชวน แนะนำบุคคลอื่น เข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง เทศบาลตำบลจัดขึ้น	3.31	0.77	ปานกลาง
15.มีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล	3.28	0.74	ปานกลาง
16.เคยเสนอปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ เทศบาลตำบล ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล	3.35	0.90	ปานกลาง
17.เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ	3.51	0.83	มาก
รวม	3.37	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยรวมแปลผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 17 เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ รองลงมา ได้แก่ ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทาง เทศบาลตำบลได้จัดขึ้น และค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 15 มีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน

ด้านการตรวจสอบการทำงาน	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18.เข้าร่วมคัดค้านไม่ให้ เทศบาลตำบล กระทำการบางอย่างที่ไม่เหมาะสมมาแล้ว	2.99	0.94	ปานกลาง
19.ติดตามตรวจสอบ สอบถาม การดำเนิน โครงการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบล เพื่อความโปร่งใส	3.00	0.86	ปานกลาง
20.ติดตามการทำงานของสมาชิก สภาเทศบาลตำบล ว่าเป็นไปอย่างที่ได้หาเสียงไว้	3.68	0.76	มาก
21.เคยร้องเรียนเพื่อให้ เทศบาลตำบลรับทราบถึงความเดือนร้อนที่เกิดในตำบลของท่าน	3.39	1.02	ปานกลาง
22.เทศบาลตำบล เปิด โอกาสให้ประชาชนร้องเรียน ผ่านผู้รับเรื่องร้องเรียน หรือผ่านช่องทางอื่น ๆ	3.16	0.95	ปานกลาง
รวม	3.24	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดย พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 20 ติดตามการทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ว่าเป็นไปอย่างที่ได้หาเสียงไว้ รองลงมา ได้แก่ เคยร้องเรียนเพื่อให้เทศบาลตำบลรับทราบถึงความเดือนร้อนที่เกิดในตำบลของท่าน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 18 เข้าร่วมคัดค้านไม่ให้ เทศบาลตำบล กระทำการบางอย่างที่ไม่เหมาะสมมาแล้ว

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชรของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	202	3.38	0.77	ปานกลาง
หญิง	168	3.40	0.56	ปานกลาง
รวม	370	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน แปลผล อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ได้แก่ เพศหญิง

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกันโดยรวมทั้ง 4 ด้าน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	202	3.38	0.77	2.68	0.70
หญิง	168	3.40	0.56		

ตารางที่ 4.10 พบว่าประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	202	3.32	0.77	ปานกลาง
หญิง	168	3.51	0.58	มาก
รวม	370	3.41	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน แปลผลอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่ามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เพศหญิง

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	202	3.32	0.77	2.675	0.70
หญิง	168	3.52	0.58		

ตารางที่ 4.12 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	202	3.54	0.86	มาก
หญิง	168	3.50	0.57	มาก
รวม	370	3.52	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน โดยรวมค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตาม เพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.14 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกันด้านการเลือกตัวแทน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	202	3.54	0.86	0.41	0.68
หญิง	168	3.50	0.57		

ตารางที่ 4.14 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

เพศ	n	\bar{X}	S.D	แปลผล
ชาย	202	3.35	0.68	ปานกลาง
หญิง	168	3.40	0.52	ปานกลาง
รวม	370	3.37	0,61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เพศหญิง

ตารางที่ 4.16 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบล คลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	202	3.35	0.68	0.70	0.49
หญิง	168	3.40	0.52		

ตารางที่ 4.16 พบว่าประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	202	3.27	0.70	ปานกลาง
หญิง	168	3.20	0.64	ปานกลาง
รวม	370	3.24	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่าประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามเพศ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เพศชาย

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
ชาย	202	3.27	0.70	0.99	0.33
หญิง	168	3.20	0.64		

ตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	98	3.27	0.67	ปานกลาง
31-40 ปี	158	3.33	0.64	ปานกลาง
41-50 ปี	87	3.67	0.72	มาก
51 ปีขึ้นไป	27	3.22	0.64	ปานกลาง
รวม	370	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขต เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ อายุ 41-50 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 31-40 ปี และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ อายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.20 แสดงการวิเคราะห์การแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.03	3	4.01	5.73	0.52
ภายในกลุ่ม	169.10	366	0.46		
รวม	181.13	369			

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	98	3.37	0.64	ปานกลาง
31-40 ปี	158	3.25	0.67	ปานกลาง
41-50 ปี	87	3.71	0.71	มาก
51 ปีขึ้นไป	27	3.51	0.75	มาก
รวม	370	3.41	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่าประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ อายุ 41-50 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 51 ปีขึ้นไป และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ อายุ 31-40 ปี

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	12.03	3	4.01	8.68	0.32
ภายในกลุ่ม	169.10	366	0.46		
รวม	181.12	369			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	98	3.32	0.65	ปานกลาง
31-40 ปี	158	3.48	0.70	ปานกลาง
41-50 ปี	87	3.97	0.75	มาก
51 ปีขึ้นไป	27	3.07	0.68	ปานกลาง
รวม	370	3.52	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน อยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาตามอายุจากค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ อายุ 41-50 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 31-40 ปี และเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ อายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	27.39	3	9.13	18.59	0.34
ภายในกลุ่ม	179.81	366	0.49		
รวม	207.21	369			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	98	3.26	0.60	ปานกลาง
31-40 ปี	158	3.35	0.53	ปานกลาง
41-50 ปี	87	3.68	0.69	มาก
51 ปีขึ้นไป	27	2.97	0.39	ปานกลาง
รวม	370	3.37	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีค่าแปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่อายุ 41-50 ปี รองลงมาได้แก่ อายุ 31-40 ปีและมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ อายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.26 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	14.08	3	4.69	13.53	0.40
ภายในกลุ่ม	126.92	366	0.35		
รวม	140.10	369			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชรของประชาชน ที่มีอายุ ต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18-30 ปี	98	3.14	0.79	ปานกลาง
31-40 ปี	158	3.24	0.66	ปานกลาง
41-50 ปี	87	3.32	0.74	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	27	3.34	0.72	ปานกลาง
รวม	370	3.24	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาตามอายุจากค่าเฉลี่ย พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อายุ 51 ปี ขึ้นไป รองลงมา อายุ 41-50 ปี และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อายุ 31-40 ปี

ตารางที่ 4.28 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขต เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีอายุต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.81	3	0.61	1.15	0.33
ภายในกลุ่ม	192.66	366	0.53		
รวม	194.47	369			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชรของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.48	0.69	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.30	0.71	ปานกลาง
รวม	370	3.39	0.62	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 พบว่าประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน มีค่าแปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.30 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน โดยรวมทั้ง 4 ด้าน

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.48	0.69	0.99	0.33
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.30	0.71		

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.17	0.69	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.64	0.61	มาก
รวม	370	3.41	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.31 พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร มีค่าแปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า เฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

ตารางที่ 4.32 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการรับรู้ข่าวสาร

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.17	0.69	32.10	0.76
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.64	0.61		

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชรด้านการรับรู้ข่าวสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.29	0.74	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.75	0.67	มาก
รวม	370	3.52	0.74	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน มีค่าแปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปริญญาตรีขึ้นไป

ตารางที่ 4.34 แสดงการวิเคราะห์ ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการเลือกตัวแทน

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.29	0.74	26.66	0.53
ปริญญาตรีขึ้นไป	171	3.75	0.67		

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่มี ระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา-จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.16	0.58	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.58	0.58	มาก
รวม	370	3.37	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีค่าแปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลางค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปริญญาตรีขึ้นไป

ตารางที่ 4.36 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชรของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.16	0.58	28.23	0.97
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.58	0.58		

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.14	0.73	ปานกลาง
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.34	0.71	ปานกลาง
รวม	370	3.24	0.72	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.37 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน มีค่าแปรผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปริญญาตรีขึ้นไป

ตารางที่ 4.38 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน ด้านการตรวจสอบการทำงาน

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.(2-tailed)
ต่ำกว่าปริญญาตรี	190	3.14	0.73	6.82	0.26
ปริญญาตรีขึ้นไป	180	3.34	0.71		

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ประชาชน กลุ่มตัวอย่าง ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมือง ในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงานไม่แตกต่างกัน

**ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ใน
เขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร**

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.39 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการรับรู้ข่าวสาร	ความถี่
1	ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ เทศบาล ได้มากขึ้น	11
2	สื่อต่าง ๆ ควรเสนอข่าวสารทางการเมืองให้มากขึ้น	7
3	ประชาชนควรให้ความสนใจติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ทางการเมืองเป็นประจำ	5

จากตารางที่ 4.39 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการรับรู้ข่าวสาร ความถี่สูงสุดได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับเทศบาล ได้มากขึ้น จำนวน 11 คน รองลงมาได้แก่ สื่อต่าง ๆ ควรเสนอข่าวสารทางการเมืองให้มากขึ้น จำนวน 7 คน และมีความถี่ต่ำสุดได้แก่ ประชาชนควรให้ความสนใจติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ทางการเมืองเป็นประจำ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 4.40 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาล ตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการเลือกตัวแทน

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการเลือกตัวแทน	ความถี่
1	คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส	5
2	ประชาชนทุกคนควรไปใช้สิทธิ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมาก ว่าเราจะได้คนดีหรือไม่ ดีมาบริหารตำบลเรา ซึ่งบางคนก็มีส่วนร่วมในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตัวแทนด้วย	3
3	เทศบาลควรจัดเวทีกลางให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้มีโอกาสปราศรัยหาเสียงอย่างเสมอภาคกัน	1

จากตารางที่ 4.34 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการเลือกตัวแทน ความถี่สูงสุด ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส จำนวน 5 คน รองลงมา ได้แก่ ประชาชนควรพิจารณาลงคะแนนเลือกตั้งให้ผู้สมัครที่มีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติจำนวน 3 คน และความถี่ต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลควรจัดเวทีกลางให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้มีโอกาสปราศรัยหาเสียงอย่างเสมอภาคกัน จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4.41 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	ความถี่
1	เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นทุกชั้นตอน	25
2	เทศบาลควรแต่งตั้งตัวแทนทุกหมู่บ้านเข้ามาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนาสามปี	12
3	เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขั้นตอนการรับบริการสาธารณะของเทศบาล ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างชัดเจน	8

จากตารางที่ 4.41 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัด กำแพงเพชร ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการมีส่วนร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ความถี่สูงสุด ได้แก่ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน จำนวน 16 คน รองลงมา ได้แก่ เทศบาลควรแต่งตั้งตัวแทนหมู่บ้านเข้ามา พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนาสามปี จำนวน 12 คน และความถี่ต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขั้นตอนการรับบริการสาธารณะของเทศบาลให้ประชาชนได้รับ ทราบอย่างชัดเจน จำนวน 8 คน

ตารางที่ 4.42 ข้อมูลข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการตรวจสอบการทำงาน

ที่	ข้อเสนอแนะ ด้านการตรวจสอบการทำงาน	ความถี่
1	เทศบาลควรเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อเสนอความต้องการเสนอ ปัญหาและแนวทางแก้ไขให้กับประชาชน	18
2	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานของเทศบาลให้ มากขึ้นเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส	14
3	เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบโดย ทั่วถึงกัน	11

จากตารางที่ 4.42 พบว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัด กำแพงเพชร ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการตรวจสอบ การทำงาน ความถี่สูงสุด ได้แก่ เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนาควรเปิดรับฟังความคิดเห็นของ ประชาชนเพื่อเสนอปัญหาความต้องการ เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขให้กับประชาชน จำนวน 18 คน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการทำงานของเทศบาลให้ มากขึ้นเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความโปร่งใส จำนวน 14 คน ความถี่ต่ำสุด ได้แก่ เทศบาล ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารการจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วไป จำนวน 11 คน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 9,978 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 370 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร 2) ด้านการเลือกตัวแทน 3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ 4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน และตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดจำนวน 4 ข้อ เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการเลือกตัวแทน ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านการตรวจสอบการทำงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 370 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยการเปรียบเทียบการมี

ส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ และการศึกษา ต่างกัน ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ในส่วนประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หรือ F-test หากทดสอบแล้วพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ต่อโดยวิธีหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé) และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ส่วนมากเป็นเพศชาย 202 คน คิดเป็นร้อยละ 54.60 และส่วนน้อยเป็นเพศหญิง จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40 ประชาชนมากมีช่วงอายุระหว่าง 18-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.5 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.70 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.50 และส่วนน้อยมีอายุ 51 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.3 ประชาชนส่วนมากมีการศึกษาค่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 51.40 และส่วนน้อยมีการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 48.6

5.1.2 ผลวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมทั้ง 4 ด้าน แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเลือกตัวแทน รองลงมาได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการตรวจสอบการทำงาน ตามลำดับ แยกเป็นรายด้านสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ ข้อที่ เทศบาลตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ ได้มีการพูดคุยหารือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน

2) ด้านการเลือกตัวแทน แผลผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ ข้อที่ เทศบาลตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล ของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ได้มีการพูดคุยหารือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน

3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมารองลงมาได้แก่ ข้อที่ ติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากสมาชิกสภาเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมารองลงมา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ ติดตามข่าวสารการรับสมัครเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาลครั้งที่ผ่านมารองลงมา

4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อที่ เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทางเทศบาลตำบลได้จัด และค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อที่ มีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชน กลุ่มตัวอย่าง ที่มี อายุ เพศ และการศึกษาต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกทดสอบในแต่ละด้านได้ผลดังนี้

1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน

2) ด้านการเลือกตัวแทน พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน

3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน

4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร เรียงลำดับตามรายด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข่าวสาร ความถี่สูงสุด ได้แก่ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับ เทศบาล ได้มากขึ้น จำนวน 11 คน รองลงมา ได้แก่ สื่อต่าง ๆ ควรเสนอข่าวสารทางการเมืองให้มากขึ้น จำนวน 7 คน และมีความถี่ต่ำสุดได้แก่ ประชาชนควรให้ความสนใจติดตามข่าวสาร เหตุการณ์ทางการเมืองเป็นประจำ จำนวน 5 คน

2. ด้านการเลือกตัวแทน ความถี่สูงสุด ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้งควรมีการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส จำนวน 5 คน รองลงมาได้แก่ ประชาชนควรพิจารณาลงคะแนนเลือกตั้งให้ผู้สมัครที่มีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ จำนวน 3 คน และความถี่ต่ำสุด ได้แก่ เทศบาลควรจัดเวทีกลางให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ได้มีโอกาสปราศรัยหาเสียงอย่างเสมอภาคกัน จำนวน 1 คน

3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ความถี่สูงสุดได้แก่ เทศบาลตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นทุกขั้นตอน จำนวน 16 คน รองลงมาได้แก่เทศบาลตำบลควรแต่งตั้งตัวแทนทุกหมู่บ้านเข้ามาพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนาสามปี จำนวน 12 คน และความถี่ต่ำสุดได้แก่ เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารขั้นตอนการรับบริการสาธารณะของเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบอย่างชัดเจน จำนวน 8 คน

4) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ความถี่สูงสุดได้แก่ เทศบาลควรเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อเสนอความต้องการ เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขให้กับประชาชน จำนวน 18 คนรองลงมาได้แก่ ผู้บริหารควรเปิด โอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลให้มากขึ้นเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปด้วยความ โปร่งใส จำนวน 14 คน ความถี่ต่ำสุดได้แก่ เทศบาลควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจัดซื้อจัดจ้างให้ประชาชน ได้รับทราบ โดยทั่วถึงกัน จำนวน 11 คน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร” มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

5.2.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนส่วนมากยังยากจนมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ค่อยดี และขาดองค์กรหรือสถาบันทางการเมืองที่คอยกระตุ้นให้ประชาชนมีความกระตือรือร้นทางการเมืองอยู่เสมอแต่ถ้าหากประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้นแล้ว และมีปัจจัยด้านสิ่งเร้าจากสภาพแวดล้อมเข้ามากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมทางการเมือง ประกอบกับปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลที่เอื้ออำนวยให้เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแล้ว อาจทำให้มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจากระดับปานกลางไปสู่ระดับสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ เพชรขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษา : เทศบาลตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเลือกตัวแทน พบว่า แปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนได้รู้ล่วงหน้าว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อใด มีโอกาสเตรียมความพร้อมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเห็นว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการแสดงออกในลำดับขั้นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความสำคัญมาก และการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำในแง่ที่ว่า เป็นแรงกดดันให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อคะแนนเสียงของตนเองทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล และอาจเป็นเพราะได้รับการชักจูงจากผู้อื่นให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาชกร ศรีภูมิพฤษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ แมคคอสกี (Mc Closky) ที่ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่สมาชิกทั้งหลายที่อยู่ในสังคมได้มีส่วนร่วมกระทำร่วมกัน โดยความสมัครใจของตนเองในเรื่องการเมือง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น อาจจะทำโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้ การเข้ามีส่วนร่วมนั้นอาจทำโดย การเลือกตั้งผู้นำ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบการทำงาน พบว่า แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เข้าใจว่าการบริหารงานเป็นหน้าที่ของเทศบาล การตรวจสอบเป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาเทศบาล ในส่วนเทศบาลตำบลไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้เห็นเป็นรูปธรรมว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล มีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร จึงทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุถุฒ วัฒนากร ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานอยู่ในระดับปานกลางในส่วนของปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่า อบต. ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้เห็นเป็นรูปธรรมว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองรูปแบบ อบต. มีประโยชน์ต่อประชาชนอย่างไร จึงทำให้ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมเท่าที่ควร

แยกเป็นรายด้าน รายข้อที่มีค่าแปลผลค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด อภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1) ด้านการรับรู้ข่าวสาร พบว่า แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า สภาพแวดล้อมเศรษฐกิจสังคม ของประชาชนที่มีความแตกต่างกัน และประชาชนส่วนใหญ่ ในตำบลคลองลานพัฒนา เป็นเกษตรกร และมีการศึกษาในระดับต่ำ ประกอบกับการประชาสัมพันธ์ข่าวสารทางการเมืองของภาครัฐ ยังเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายไม่ครอบคลุม ซึ่งการแสดงความสนใจต่อข่าวสารทางการเมืองเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จำเป็นในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาชกร ศรีภูมิพฤษย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านความสนใจในข่าวสารทางการเมือง การรับรู้ในกิจกรรมของเทศบาลตำบล อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับแนวคิดของ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ ที่ว่า บุคคลจะแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมืองย่อมแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองจากสิ่งแวดล้อมมากพอสมควรจนกระทั่งเกิดความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยตนเอง บุคคลที่คาดหวังว่าจะสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องมีความพยายามเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางการเมืองของตน กิจกรรมเหล่านี้ถือเป็นรากฐานเบื้องต้นที่จำเป็นในการร่วมกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ แม้ว่าโดยทั่วไปปัจจัยกระตุ้นจะส่งผ่านสื่อต่าง ๆ มากมาย แต่บางคมอาจจะให้ความสนใจเพียงเล็กน้อยหรือไม่ให้ความสนใจเลย การที่บุคคลจะตอบสนองต่อปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองอย่างไร ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขเฉพาะบุคคล โดยทั่วไปการที่บุคคลได้รับปัจจัยกระตุ้นทางการเมืองยิ่งมากจะยิ่งทำให้บุคคลนั้นมีโอกาสมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง แผลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปรากฏผลได้ว่า ปัจจุบันประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารได้ง่าย เพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีทางการสื่อสารใหม่เพิ่มมากยิ่งขึ้น เช่น การสื่อสารผ่านดาวเทียม โทรศัพท์เคลื่อนที่ เครื่องข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ประกอบกับสื่อสารมวลชนทั้งหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์วิทยุ มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไป มีรายการที่ให้ข้อมูลข่าวสารที่มีสารประโยชน์เพิ่มขึ้น และมีรายการข่าวสารความรู้รวมทั้งการเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชนในเรื่องต่าง ๆ อาทิเช่น การสำรวจความคิดเห็นสถานการณ์ เหตุการณ์และนโยบายทางการเมืองผ่านทางโทรทัศน์เข้าไปร่วมโหวตให้คะแนนและแสดงความคิดเห็นตลอดจนมีการสำรวจความคิดเห็นประชาชนผ่านแบบสอบถาม เช่น ดุสิตโพล เอแบคโพล ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ พัฒนพงษ์ เลขโชน ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนใน องค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดจันทบุรี” ผลการศึกษา ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับทราบข่าวสารทางการเมือง พบว่า ประชาชนมีการติดตามข่าวสารทางการเมือง เหตุการณ์ทางการเมืองเป็นประจำมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ได้มีการพูดคุยหารือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปรากฏผลได้ว่า ประชาชนอาจจะไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องของการบริหารงานเทศบาลและเทศบาลไม่ได้ประชาสัมพันธ์ในเรื่องการบริหารงานให้ประชาชนทราบเท่าที่ควร รวมถึงการเปิดเผย การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของเทศบาลยังไม่ทั่วถึง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เข้าไม่ถึงข้อมูลการดำเนินงานของเทศบาล รวมถึงความสนใจของประชาชนในการเข้าร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลยังไม่ดีเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ อักษรนา ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลชาก อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการแสดงความคิดเห็น และด้านการแสดงออกซึ่งความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2) ด้านการเลือกตัวแทน พบว่า แผลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปรากฏผลได้ว่า ประชาชนได้รู้ล่วงหน้าว่าจะมีการเลือกตั้งเมื่อใด มีโอกาสเตรียมความพร้อมก่อนการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และเห็นว่า การใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นการแสดงออกในลำดับขั้นพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีความสำคัญมาก และการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทำให้ประชาชนมีอิทธิพลเหนือผู้นำในแง่ที่ว่าเป็แรงกดดันให้ผู้นำต้องปรับนโยบายของตนเพื่อคะแนนเสียงของตนเองทำให้คะแนนเสียงเป็นเสมือนอาวุธที่มีอำนาจควบคุมรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาชกร ศรีภูมิพฤกษ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกสภาเทศบาล ตำบลครั้งที่ผ่านมา แปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนค่อนข้างให้ความสำคัญในการฟังนโยบาย ผู้สมัครรับเลือกตั้งพอสมควร เนื่องจากเป็นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองโดยตรงทำให้มีความรู้ทางการเมืองเพิ่มขึ้น อันจะนำไปสู่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ กาดิ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ทั้งโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านติดตามข่าวสารการสมัครรับเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนไม่มีเวลาสนใจติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง เพราะต้องหาเลี้ยงชีพตนเองเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันของตนเอง และหน่วยงานท้องถิ่นยังขาดเครื่องมืออุปกรณ์ในการให้ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะสื่อต่าง ๆ ในการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย เพราะขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อเกี่ยวกับการให้ข้อมูลข่าวสารการเลือกตั้งแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพล ใจตุ้ย ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2544 พบว่า การติดตามข่าวสารการเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง การชักชวนผู้อื่น ไปออกเสียงเลือกตั้ง มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตองประเมินได้ว่าส่วนใหญ่มีวัฒนธรรมแบบไพร่ฟ้า คือ เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการเมืองพอสมควรมีความรู้เกี่ยวกับประเทศของตนแต่ไม่ถึงกับมีความกระตือรือร้นมากนัก

3) ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ พบว่า แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนยังไม่สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง รวมทั้งท้องถิ่นไม่ค่อยเปิดโอกาสให้มีการจัดเวที นำเสนอข้อมูล ข่าวสารทางการเมืองแก่ประชาชน และไม่ได้ให้ความรู้ถึงความสำคัญของการทำกิจกรรมทางการเมืองอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร เหลาวัฒนา ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอยี่มาข อ จังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษาพบว่าโดยภาพรวม

ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อดำเนินนโยบายต่าง ๆ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า เทศบาลต้องการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่พื้นฐานที่กฎหมายกำหนด จึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเพื่อดำเนินนโยบายต่าง ๆ หลายช่องทาง เช่นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกันจัดแผนพัฒนาท้องถิ่น การเชิญประชาชนเข้าร่วมประชุมในโอกาสต่าง ๆ และมีการตั้งกลองแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกมินทร์ กุลเวชกิจ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุพักตรพิมาน อำเภอจตุพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด” พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุพักตรพิมาน อำเภอจตุพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด มีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อจำแนกออกตามกลุ่มต่าง ๆ คือ การแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายของเทศบาล ซึ่งเทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และมีความสอดคล้องกับข้อบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2552 มาตรา 76 ที่ว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองรวมทั้งการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล ซึ่งแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมเสนอนโยบายต่าง ๆ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัว นอกจากนั้นประชาชนบางกลุ่มไม่ค่อยมองปัญหาของส่วนรวมมากนัก แต่จะมองปัญหาเฉพาะของตนเองเป็นหลัก ประกอบกับการขาดการให้ความรู้และทำความเข้าใจกับประชาชนถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายต่าง ๆ ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยูร เหลาวัฒนา ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมของประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลคงใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง

4) ด้านการตรวจสอบการทำงาน พบว่า โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ประชาชนไม่มีโอกาสตรวจสอบได้ เพราะประชาชนไม่รู้ช่องทางในการตรวจสอบและคิดว่าเป็นไปได้อย่างยาก ส่วนนักการเมืองก็มักนำเสนอแต่ผลงาน โครงการต่าง ๆ แต่ไม่

เคยบอกเรื่องของงบประมาณ ที่บางครั้ง ตั้งงบประมาณไว้สูงกว่าความเป็นจริง และบางครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ก็คิดว่าได้โครงการเข้าชุมชนตนเองก็ดีแล้ว จึงไม่ค่อยตรวจสอบ เพราะกลัวจะมี ปัญหาที่นักการเมือง ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้อง ลัดดาวัลย์ กาคี ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลลำตาเสา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น เมื่อพิจารณาด้านการติดตามและตรวจสอบการทำงานของเทศบาล อยู่ใน ระดับปานกลาง ประชาชนมีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้คือ การบริหารควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมและรับทราบแนวทางต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง และควรมีช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและตรวจสอบการทำงานของ เทศบาล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การติดตามการทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลตำบล ว่าเป็นไป อย่างที่หาเสียงไว้ แปลผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ก็ปรายผลได้ว่า ประชาชนค่อนข้างให้ความสำคัญ ติดตามการทำงานของสมาชิกสภาเทศบาลตำบล และเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนาได้ ให้สิทธิ รับทราบข้อมูลข่าวสาร ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ว่าด้วยเรื่องการตรวจสอบการ ทำงานของท้องถิ่นและมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน เสียงตามสาย และการออกพื้นที่ประชาสัมพันธ์ในเวทีประชาคมหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อรักษา ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชนประชาชนจึงให้ความสำคัญในการบริหารงานในระดับมาก ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพรัตน์ เตชะรินทร์ ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาไว้ว่าประชาชนมีส่วนร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุง โครงการ และ กิจกรรมที่ได้ทำไว้โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การร่วมคัดค้านไม่ให้เทศบาล กระทำการบางอย่างที่ไม่ เหมาะสมมาแล้ว แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ก็ปรายผลได้ว่า ประชาชนขาดความรู้ และไม่ ทราบกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจสอบการทำงานของท้องถิ่น และประชาชนก็ไม่สามารถรับรู้ข้อมูล ในส่วนที่ไม่เหมาะสมได้เพราะมักถูกนักการเมืองปกปิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ กาคี ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี ในเขต เทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนใน เขตเทศบาลตำบลลำตาเสา มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า ด้านการติดตามและตรวจสอบ การทำงานของเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนาอำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนไม่ว่าจะเพศ ชาย หรือหญิง ต่างก็ตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของระบอบการเมืองการปกครองที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สวัสดิ์ เพชรขาว ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การวิเคราะห์หาความแตกต่างของตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกันผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนไม่ว่าจะเท่าใด ต่างก็ตระหนักและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของระบอบการเมืองการปกครองที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขนิษฐา หอมตะโก ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา

ต่างกันไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะถึงแม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษาเพียงแค่ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา แต่ก็ไม่ได้เกิดช่องว่างในการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากปัจจุบันนี้ประชาชนโดยทั่วไปสามารถรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอย่างทั่วถึง ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติ อักษรนำ ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลซำ อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกันเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ผลการศึกษากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยด้านการตรวจสอบการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น ประชาชนควรให้ความสำคัญในการตรวจการทำงานของเทศบาล เพื่อให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยที่สูงขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการปกครองท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารของเทศบาลทุกชั้นตอน ตรวจการโครงการแผนงาน การดำเนินงานของเทศบาลตามแผนพัฒนา เพื่อป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบของผู้บริหาร เพื่อให้การพัฒนาเทศบาลสอดคล้องกับปัญหา สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้อย่างแท้จริง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการเลือกตัวแทน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชนควรตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง เลือกพรรคที่มีนโยบายเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหาร และนิติบัญญัติเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวมอย่างแท้จริง ไม่สนับสนุนนักการเมืองที่ให้อำมิสสินจ้างซื้อสิทธิขายเสียง เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้อง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตรวจสอบการทำงาน แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการตรวจสอบการทำงาน ให้ดียิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการปกครองท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารของเทศบาลทุกขั้นตอน ตรวจสอบโครงการ แผนงาน การดำเนินงานของเทศบาลตามแผนพัฒนา เพื่อป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบของผู้บริหาร เพื่อให้การพัฒนาเทศบาลสอดคล้องกับปัญหา สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้อย่างแท้จริง

แบ่งเป็นรายด้าน รายข้อมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและต่ำสุด มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามลำดับดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข่าวสาร โดยรวมแผลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงการรับรู้ข่าวสารให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการติดตามข่าวสารทางการเมืองมากขึ้น โดยติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองตามสื่อช่องทางต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิทางการเมืองของตนเองมากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง แผลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรพัฒนาการติดตามข่าวสารทางการเมืองให้มากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรใช้วิจารณญาณในการบริโภคข่าวสารทางการเมือง เลือกรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อหลายช่องทาง วิเคราะห์ พิจารณาข้อเท็จจริง รวมถึงรัฐบาลไม่ควรแทรกแซงการนำเสนอข่าวทางการเมืองของสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารทางการเมืองที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ได้มีการพูดคุยหารือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบลภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสนใจและความสำคัญในการติดตามข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น วิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของเทศบาลอย่างสร้างสรรค์ คัดค้านโครงการที่เห็นว่ามีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ ให้การสนับสนุนโครงการที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยการทำประชาคมลงประชามติอย่างประชาธิปไตยในการสนับสนุนหรือคัดค้านการบริหารงานของเทศบาล เพื่อเป็นการสร้างความยอมรับให้กับทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น

2. ด้านการเลือกตัวแทน โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชนควรตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำทางการเมือง เลือกพรรคที่มีนโยบายเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเพื่อเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหาร และนิติบัญญัติเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวมอย่างแท้จริง ไม่สนับสนุนนักการเมืองที่ให้อามิสสินจ้างซื้อสิทธิขายเสียง เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง สมาชิก เทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา แปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรพัฒนาการใช้สิทธิเลือกตั้งให้มากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการเลือกตั้งมากโดยการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากยิ่งขึ้น เพราะการเลือกตั้งเป็นการคัดเลือกตัวแทนเพื่อเข้าไปใช้อำนาจทางการเมืองในการแบ่งปันสิ่งมีคุณค่าแก่ส่วนรวม เพื่อให้ได้ตัวแทนที่มาจากความต้องการของคนส่วนใหญ่อย่างแท้จริง เข้าไปทำหน้าที่ในการบริหาร และนิติบัญญัติ ซึ่งมีผลการความเจริญของท้องถิ่น และมีผลกระทบโดยตรงต่อประชาชน ควรให้โอกาสพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มีนโยบายสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ติดตามข่าวสารการสมัครรับเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการสิทธิของตน โดยการตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งก่อนมีการเลือกตั้งทุกครั้ง หากรายชื่อตกหล่นจะเพิ่มได้ทันต่อเวลา เพื่อเป็นการรักษาสิทธิทางการเมืองอันชอบธรรมของตนเอง และใช้สิทธิดังกล่าวในการลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งคัดเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นผู้บริหาร และสมาชิกสภาเทศบาล รวมถึงการเลือกตั้งในระดับชาติ เพื่อให้ได้ตัวแทนตามที่ตนต้องการและเป็นการรักษาสิทธิตามกฎหมายตามระบบประชาธิปไตย

3. ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยรวมแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ทางควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการดำเนินงานเทศบาลทุกขั้นตอน เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์การปกครองท้องถิ่นที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกด้าน เพื่อริเริ่มโครงการ แผนงาน เสนอปัญหา ความต้องการต่อผู้บริหาร มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของเทศบาล รวมถึงตรวจสอบการให้บริการสาธารณะของเทศบาล ให้ให้การให้บริการสาธารณะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและส่วนรวมมากยิ่งขึ้น กระตุ้นให้ประชาชนตื่นตัวทางการเมือง เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเกิดความโปร่งใส สร้างความยอมรับให้

เกิดขึ้นกับประชาชนมากยิ่งขึ้น สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันระหว่างเทศบาลกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนการดำเนินงานเทศบาลตามแผนพัฒนามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้การให้บริการสาธารณะสำเร็จประโยชน์แก่ส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ แผลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรพัฒนามาตรการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสนใจในการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลกับผู้บริหารเกี่ยวกับการดำเนินงาน การให้บริการสาธารณะมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา การให้บริการสาธารณะ การบริหารงานของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงเป็นการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเทศบาลมากยิ่งขึ้น

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีส่วนร่วมในการเสนอแนะนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการทำประชาคม เพื่อค้นหาปัญหาชุมชน เสนอปัญหา ความต้องการของตนและชุมชน เพื่อให้แผนพัฒนาของเทศบาลเกิดจากความต้องการของคนส่วนใหญ่ในชุมชน เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารนำไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี และกำหนดเป็นเทศบัญญัติในการแก้ไขปัญหา สนองตอบให้ครอบคลุม ตรงตามความต้องการของประชาชน ทุกกลุ่มมากยิ่งขึ้นรวมถึงเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

4. ด้านการตรวจสอบการทำงาน แผลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรปรับปรุงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนด้านการตรวจสอบการทำงาน ให้ดียิ่งขึ้น โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในการปกครองท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารของเทศบาล ทุกขั้นตอน ตรวจสอบโครงการ แผนงาน การดำเนินงานของเทศบาลตามแผนพัฒนา เพื่อป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบของผู้บริหาร เพื่อให้การพัฒนาเทศบาลสอดคล้องกับปัญหา สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ได้อย่างแท้จริง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ติดตามการทำงานของสมาชิก เทศบาลตำบล ว่าเป็นไปอย่างไร ได้หาเสียงไว้ แผลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรพัฒนาการตรวจสอบของประชาชนให้มากยิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญเข้าร่วมประชุมและมีส่วนร่วมตัดสินใจ กำหนดนโยบายของเทศบาลให้มากยิ่งขึ้น เพราะนโยบายต่าง ๆ ประชาชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ควรสนับสนุนนโยบายของเทศบาลสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้เป็นอย่างดี ควรคัดค้านนโยบายที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวม รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่อยู่ในช่วงระหว่างการดำเนินงานเพื่อประเมินความคืบหน้า

ความคุ้มค่าของโครงการ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนร่วม ป้องกันการทุจริต การใช้อำนาจ แสวงหาผลประโยชน์ของผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีส่วนร่วมคัดค้านไม่ให้ เทศบาลตำบล กระทำการบางอย่างที่ไม่เหมาะสมมาแล้ว แปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นควรปรับปรุงการตรวจสอบโดยประชาชนให้ดียิ่งขึ้นไป โดยดำเนินการดังนี้ ประชาชนควรให้ความสำคัญในสิทธิของตนในการมีส่วนร่วมปกครองท้องถิ่น เข้าไปมีส่วนร่วมการดำเนินงานเทศบาลทุกขั้นตอน รวมถึงเทศบาลควรเปิดเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างกว้างขวาง เปิดโอกาสให้ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์โครงการ แผนงานที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือโครงการ แผนงานที่ประชาชนส่วนใหญ่คัดค้าน โดยการประชาพิจารณ์ลงประชามติใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้เกิดขึ้นตามหลักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย มีข้อค้นพบใหม่ซึ่งยังไม่ได้ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยต่ำสุดในข้อคำถามปลายปิด และความถี่สูงสุดในข้อคำถามปลายเปิด แสดงให้เห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญควรศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านการตรวจสอบการทำงานของผู้บริหารท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญพุทธศักราช พ.ศ. 2550
- 2) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านบทบาทของประชาชนต่อการพัฒนาท้องถิ่น ตามระบอบประชาธิปไตย
- 3) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1) หนังสือทั่วไป

- กลุ่มงานฝึกอบรมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.). ตำราชุดฝึกอบรม
หลักสูตรนักวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2547.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์, 2547.
- ติน ปรัชญพฤทธิ. รศ.,ดร. ภาวะผู้นำและการมีส่วนร่วมพฤติกรรมในองค์การหน่วยที่ 2. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2532.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและพัฒนา. นครปฐม :
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานเทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่ : 958
Print, 2546.
- นิภา เมธราชวิชย์. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. รศ.,ดร. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยา
สาส์น, 2545.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร. เอกสารประกอบการศึกษา วิชา สค.651 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.
กรุงเทพมหานคร : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด).
กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒประสานมิตร, 2543.
- พิศเพลิน เขียวหวาน. รศ. และศิริรัตน์ วิภาสศิลป์. ผศ.,ดร. วิธีการวิจัยทางสหกรณ์ : การสร้างและการ
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช,
2551.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์ การพัฒนาใน
ปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สกดีโสภณการ
พิมพ์, 2527.

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พ.ศ.2550. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน หมวด 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2550.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2540.
- วัชรวิทย์ ไชยสาร. ระบบการเลือกตั้งกับการเมืองยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541.
- วิสุทธิ โพธิ์แท่น.รศ. ประชาธิปไตย : แนวความคิดและตัวแบบประเทศประชาธิปไตยในอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- สังศรี ชมพูนุวงศ์. การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 2547.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เอส แอนด์ ซี กราฟฟิค, 2538.
- อภินันท์ รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

2) บทความจากเว็บไซต์

นุสาสนี จิตราภิรมย์. “การรับรู้”. 4 กันยายน 2545.

<<http://www.publaw.net/view.asp?PublawipDs=172>> 11 July 2009.

3) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

- โกมินทร์ กุลเวชกิจ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุพัตร์พิมาน อำเภอจตุพัตร์พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2549.
- ขนิษฐา หอมตะโก. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.
- ชวลีพร วิมุกตานนท์. “กลุ่มท้องถิ่นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2532.

- ทศพล กฤตพิสิฐ. “การมีส่วนร่วมของกำนันผู้ใหญ่เขตหนองจอกที่มีต่อโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาแนวทาง “บวร” และ “บรม” เพื่อสร้างอุดมการณ์แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- ทานตะวัน อินทร์จันทร์. “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลเมือง”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- นุกูล วัฒนากร. “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเปกา จังหวัดศรีสะเกษ”. สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2548.
- ประภาพรธรรม จันทร์ศิริ. “บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินโครงการเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อำเภอเมืองเชียงใหม่”. การค้นคว้าแบบอิสระสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- ประยูร เหล่าวัดนา. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอยี่งอ จังหวัดนครราชสีมา”. ค้นคว้าแบบอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- ปรัชญา เวสารัชช. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- พัฒน์พงษ์ เลขโหมษ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดจันทบุรี”. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- เพ็ญศรี วุฒิวงศ์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลทาบลาต อำเภอมะนัง จังหวัดลำพูน”. ค้นคว้าแบบอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.

- ภาชกร ศรีภูมิพฤกษ์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล-บางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- ลัดดาวัลย์ กาคี. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี ในเขตเทศบาลตำบลลำตาเสา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.
- วสันต์ สุวรรณ. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ้อมในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ้อม อำเภอสนทราษ จังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- วิทวัส แก้วทอง. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่กลุ่มแม่น้ำปากพ่องจังหวัดนครศรีธรรมราช”. การค้นคว้าแบบอิสระการจัดการสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551.
- วิบูลย์ ตรีถัน. “การวางแผนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น”. การค้นคว้าแบบอิสระศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539.
- วิโรจน์ รูปดี. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแยกประเภทขยะของเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2547.
- ศิริรภา สภาพรวงนา. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จังหวัดเพชรบุรี : กรณีศึกษากลุ่มคนรักเมืองเพชร”. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.
- สร้อยญา จันทรวงทอง. “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การมีอคติทางเพศและการรับรู้ความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชา กับความผูกพันต่อองค์กรและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.
- สวัสดี เพชรขาว. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลที่วัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. ค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550.
- สุชาติ อักษรนำ. “กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนตำบลท่าซึก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2551.

สุพล ใจคู่ย์. “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่”.
 ค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

4) วารสาร

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. “กรอบการมองพฤติกรรมการเมือง”, วารสารสังคมศาสตร์. ปีที่ 17 (มกราคม-
 มีนาคม 2553) : 80.

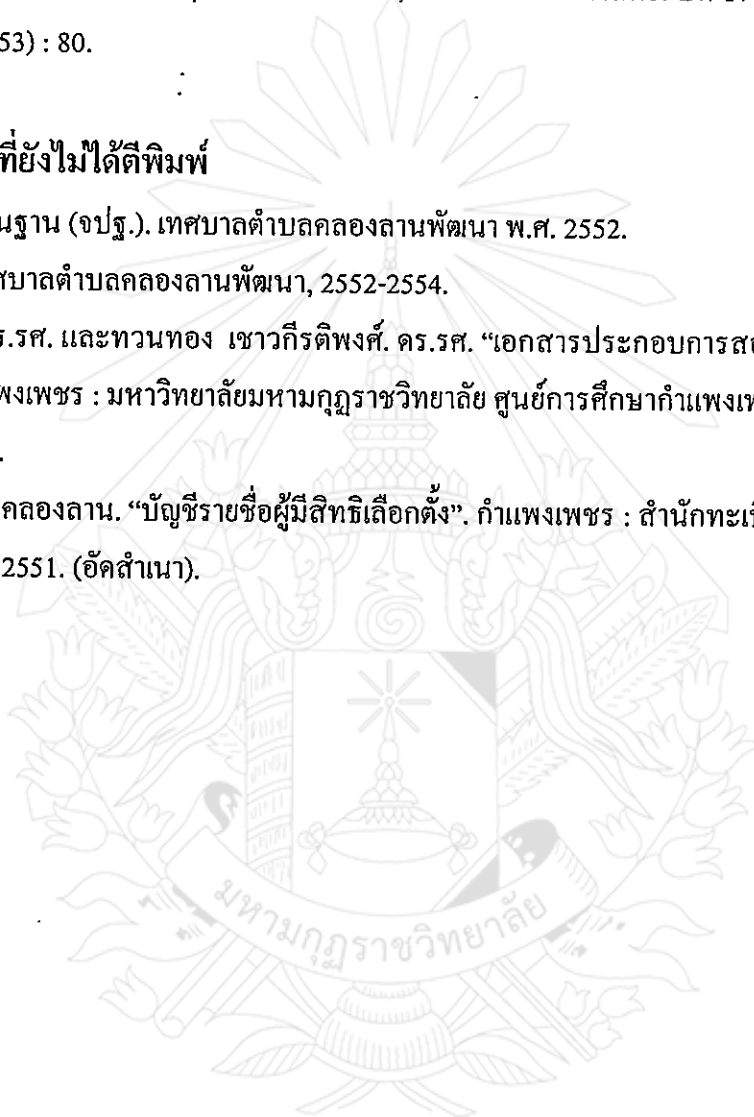
5) เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.). เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา พ.ศ. 2552.

แผนพัฒนาสามปีเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา, 2552-2554.

สมชัย วงษ์นายะ. ดร.รศ. และทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์. ดร.รศ. “เอกสารประกอบการสอนวิชาการ
 วิจัย”. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร, 2551.
 (อัดสำเนา).

สำนักทะเบียนอำเภอคลองลาน. “บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง”. กำแพงเพชร : สำนักทะเบียนอำเภอ
 คลองลาน, 2551. (อัดสำเนา).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์

วุฒิการศึกษา Ph.D. (Educational Psychology)
 ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
 อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร. สมบูรณ์ เดชะผล

วุฒิการศึกษา Ph.D. (Education)
 ตำแหน่งปัจจุบัน หัวหน้าไปรษณีย์จังหวัดกำแพงเพชร
 อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

3. นายนิรันดร์ ศรีโพธิ์

วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)
 ตำแหน่งปัจจุบัน อธิบดีเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด
 อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

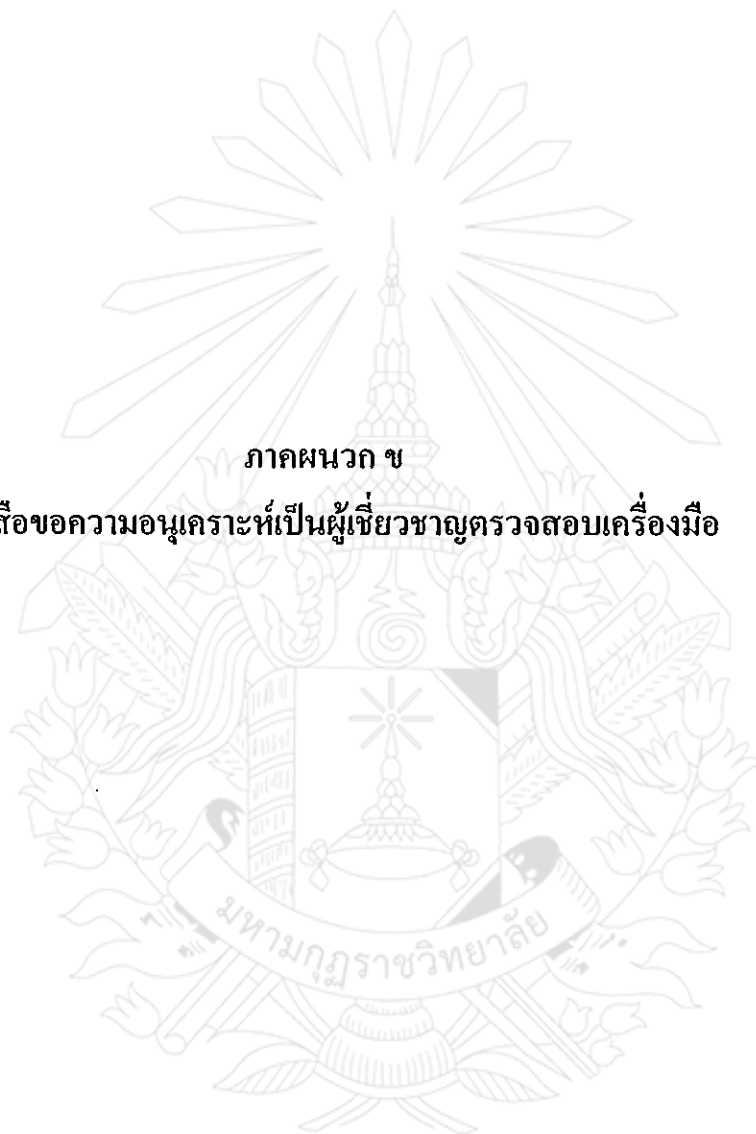
4. นายปกรณ์ คงอินทร์

วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (การเมืองปกครองท้องถิ่น)
 ตำแหน่งปัจจุบัน นายกเทศมนตรีตำบลคลองลานพัฒนา

5. นายสมศักดิ์ วงษ์สุตา

วุฒิการศึกษา ร.ม. (รัฐศาสตร์)
 ตำแหน่งปัจจุบัน นักบริหารงาน เทศบาล. (ระดับ 7)
 ปลัดเทศบาลตำบลปากดง

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ว. 064 / 2552

มหาวิทยาลัยรามคำแหงวิทยาสัย
ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร
วิเทศวิธรโงภณ จ.เมือขง ข.ท่าแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 เมษายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร รศ.ดร. ทวนทอง ชาวศิริติพงค์

สิ่งทีส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิชานนท์ กมลรัตนันท์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดท่าแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัย ของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยทีส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดท่าแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055-722340

ที่ ว. 064 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร
วิทยาเขตวังโสมภณ จ.เมืงง จ.ท่าแพงเพชร 62000
โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 เมษายน 2552

เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร คร. สมบูรณ์ เดชะผล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิชานนท์ กมลรัตน์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดท่าแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร
เจ้าคณะจังหวัดท่าแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055-722340

ที่ ว. 064 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

วิทยาเขตวังโป่งทต. ว.เมืงง จ.กำแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายนิรศร์ ศรีโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิชานนท์ กมลรัตน์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษากำแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

โทร. 055-722340

ที่ ว. 064 / 2552

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

วัดเวฬุวันรังสิต จ.เม็อง จ.ท่าแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายปกรณ์ คงอินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิชานนท์ กมลรัตน์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดท่าแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระราชาสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดท่าแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055-722340

ที่ ว. 064 / 2552

มหาวิทยาลัยรามคำแหงราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

วัดแก้ววิเชียรโสภณ ข.เมือง ข.ท่าแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

4 เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายสมศักดิ์ วงษ์สุตา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบเครื่องมือวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายวิชานนท์ กมลรัตน์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ และประสบการณ์ เป็นอย่างดีจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาดังกล่าว ดังแบบเครื่องมือวิจัยที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อ โปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

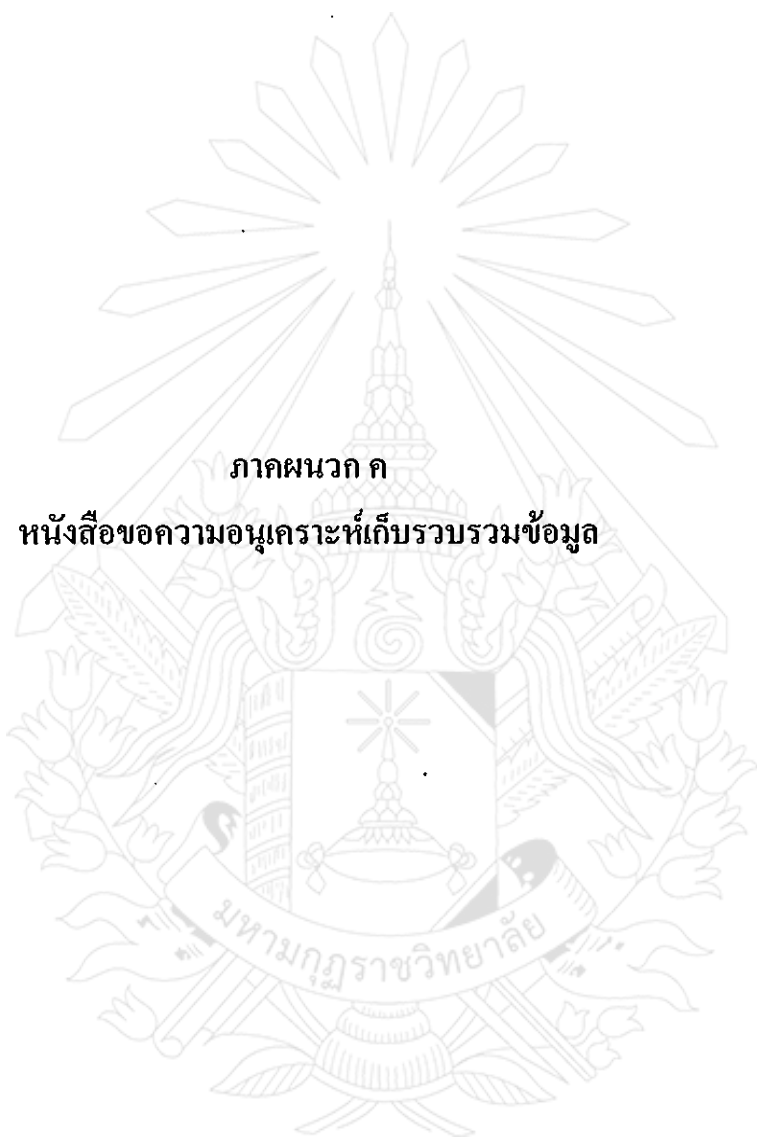
(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดกำแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055-722340

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ว. 097 / 2552

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

วัดมาศวัชรโสภณ อ.เมือง อ.ท่าแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

17 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร กำนันตำบลคลองลานพัฒนา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นายวิชานนท์ กมลรัตน์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดท่าแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นายวิชานนท์ กมลรัตน์ เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดท่าแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055-722340

ที่ ว. 097 / 2552

มหาวิทยาลัยรามคำแหงราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร-

วัดนาควังรโสภณ จ.เมือง จ.ท่าแพงเพชร 62000

โทร. 055-713265 โทรสาร: 055-722340

17 พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

เจริญพร นายกเทศมนตรีตำบลคลองลานพัฒนา

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร ได้อนุมัติให้ นายวิชานนท์ กมลรัตน์ รหัสประจำตัว 5010204076 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง ทำการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดท่าแพงเพชร โดยมี พระสุเมธีธรรมภาณ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยฯ จึงขออนุญาตให้ นายวิชานนท์ กมลรัตน์ เก็บแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของท่าน เพื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบการทำสารนิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระราชสาร โมลี)

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

เจ้าคณะจังหวัดท่าแพงเพชร (ธรรมยุต)

สำนักงานศูนย์การศึกษาท่าแพงเพชร

โทร. 055-722340

ภาคผนวก ง

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอคลอง
ลาน จังหวัดกำแพงเพชร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเพื่อทำ วิทยานิพนธ์
หลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย ข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษานี้เป็นการศึกษาในเชิงวิชาการและจะไม่มีผลสะท้อนกลับใน
แง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูลแต่ประการใด

มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลาน
พัฒนา อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง
ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากท่านจะถือเป็นความลับ

แบบสอบถามที่ 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา
อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขต
เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

วิชานนท์ กมลรัตน์

นักศึกษาระดับปริญญาโท รุ่นที่ 3 สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 18-30 ปี 31-40 ปี 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา

อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ท่านมีความเห็นเกี่ยวกับประเด็นทางการเมือง ตามข้อความดังต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

ประเด็นของข้อมูล		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการรับรู้ข่าวสาร						
1.	ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง					
2.	รับติดตามข้อมูลข่าวสารการบริหารของเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา					
3.	รับรู้ข้อมูลการบริหารงานของเทศบาลตำบลจากบอร์ดประกาศ/จดหมายข่าว					
4.	รับรู้ข้อมูลการบริหารงานจากเทศบาลตำบลจากเสียงตามสาย วิทยุชุมชน					
5.	เทศบาลตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล ของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบล					
6.	ได้มีการพูดคุย หรือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในกลุ่มเพื่อน ภายในชุมชน					
ด้านการเลือกตั้งแทน						
7.	ติดตามข่าวสารการสมัครรับเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา					
8.	ติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากสมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา					

ประเด็นของข้อมูล		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	ให้ความสำคัญในการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิก เทศบาลตำบล แต่ละท่าน					
10.	ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิก เทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา					
11.	ได้ติดตามการนับคะแนน การเลือกตั้งสมาชิก เทศบาลตำบล ครั้งที่ผ่านมา					
ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ						
12.	ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทาง เทศบาลตำบล ได้จัดขึ้น					
13.	ได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมของ เทศบาลตำบล					
14.	ได้ชักชวน แนะนำบุคคลอื่น เข้าร่วมกิจกรรมที่ทาง เทศบาลตำบลจัดขึ้น					
15.	มีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล					
16.	เคยเสนอปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ เทศบาลตำบล ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล					
17.	เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ					
ด้านการตรวจสอบการทำงาน						
18.	เคยร่วมคัดค้านไม่ให้ เทศบาลตำบล กระทำการบางอย่างที่ไม่เหมาะสมมาแล้ว					
19.	ติดตามตรวจสอบ สอบถาม การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบล เพื่อความโปร่งใส					

ประเด็นของข้อมูล		ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
20.	ติดตามการทำงานของสมาชิก เทศบาลตำบลว่าเป็นไปอย่างที่ได้หาเสียงไว้					
21.	เคยร้องเรียนเพื่อให้ เทศบาลตำบลรับทราบถึงความเดือนร้อนที่เกิดในตำบลของท่าน					
22.	เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียน ผ่านผู้รับเรื่องร้องเรียน หรือผ่านช่องทางอื่นๆ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขต
เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร

ด้านการรับรู้ข่าวสาร

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ด้านการเลือกตัวแทน

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

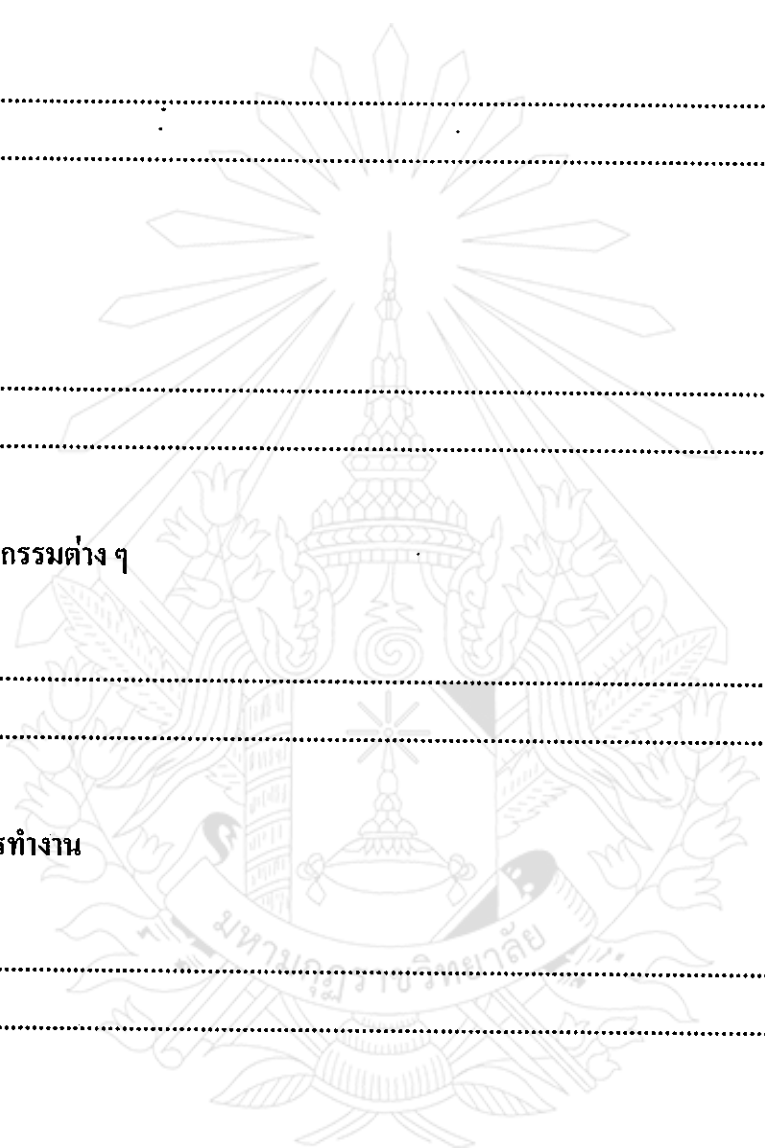
ข้อเสนอแนะ

.....
.....

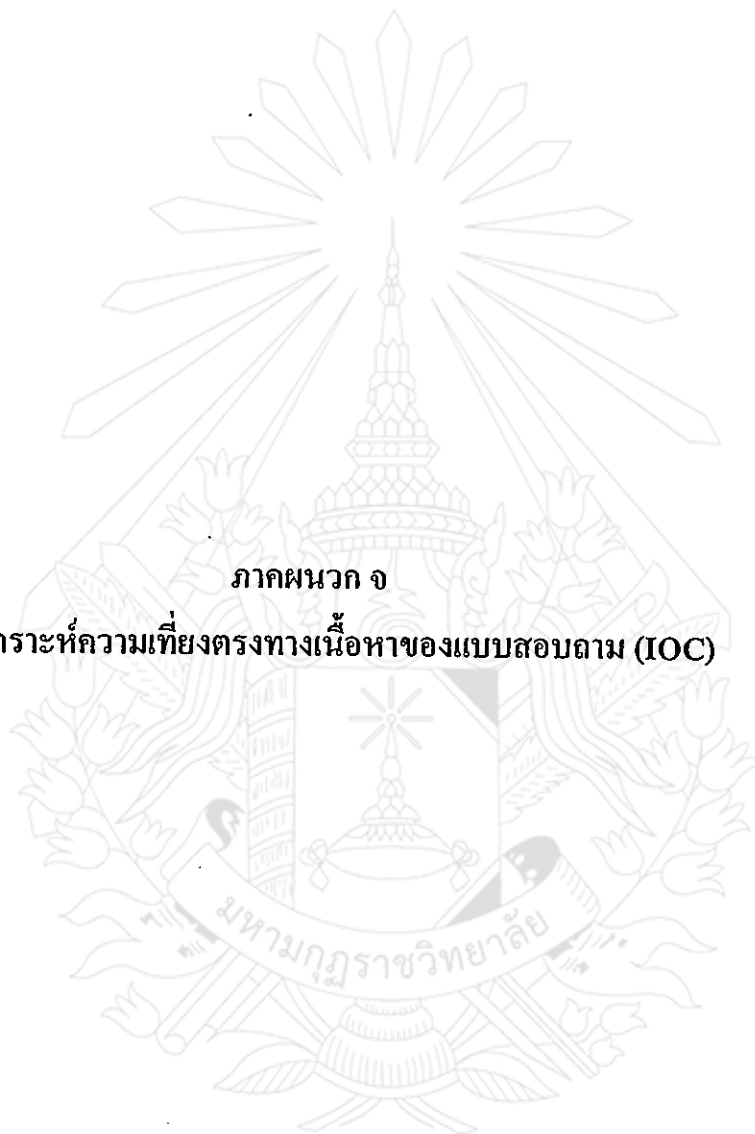
ด้านการตรวจสอบการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ภาคผนวก จ
แบบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงทางเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

ตารางแสดงค่าความสอดคล้อง (IOC)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตตำบลคลองลานพัฒนา อำเภอ
คลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร

ข้อที่	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
ด้านการรับรู้ข่าวสาร									
1	ติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และสถานการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	รับติดตามข้อมูลข่าวสารการบริหารของเทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	รับรู้ข้อมูลการบริหารงานของเทศบาลตำบลจากบอร์ดประกาศ/จดหมายข่าว	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	รับรู้ข้อมูลการบริหารงานจากเทศบาลตำบลจากเสียงตามสาย วิทยุชุมชน	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	เทศบาลตำบล มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูล ของโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบล	+1	+1	0	+1	-1	3	0.60	ใช้ได้
6	ได้มีการพูดคุยหารือในเรื่องการบริหารงานของเทศบาลตำบล ภายในกลุ่มเพื่อนภายในชุมชน	+1	0	0	+1	+1	4	0.60	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
ด้านการเลือกตัวแทน									
1	ติดตามข่าวสารการสมัครรับเลือกตั้ง และตรวจสอบรายชื่อ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	ติดตามการหาเสียงเลือกตั้งจากสมาชิก เทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	ให้ความสำคัญในการหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกเทศบาลตำบล แต่ละท่าน	+1	+1	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
4	ได้ไปใช้สิทธิในการลงคะแนนเลือกตั้ง สมาชิกเทศบาลตำบลครั้งที่ผ่านมา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	ได้ติดตามการนับคะแนนการเลือกตั้งสมาชิก เทศบาลตำบล ครั้งที่ผ่านมา	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ									
1	ได้เข้าร่วมทำกิจกรรมที่ทางเทศบาลตำบลได้จัดขึ้น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	ได้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรมของ เทศบาลตำบล	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	ได้ชักชวน แนะนำบุคคลอื่นเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางเทศบาลตำบลจัดขึ้น	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
4	มีส่วนร่วมในการเสนอนโยบายต่าง ๆ แก่เทศบาลตำบล	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	เคยเสนอปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้ เทศบาลตำบล ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตำบล	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
6	เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็นเพื่อการดำเนินนโยบายต่าง ๆ	+1	+1	0	+1	-1	3	0.60	ใช้ได้
ด้านการตรวจสอบการทำงาน									
1	เคยร่วมคัดค้าน ไม่ให้เทศบาลตำบล กระทำการบางอย่างที่ไม่เหมาะสมมาแล้ว	+1	0	-1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
2	ติดตามตรวจสอบ สอบถามการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของเทศบาลตำบล เพื่อความโปร่งใส	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	ติดตามการทำงานของสมาชิก เทศบาลตำบล ว่า เป็นไปอย่างที่ได้หาเสียงไว้	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5			
4	เคยร้องเรียนเพื่อให้เทศบาลตำบลรับทราบถึงความเดือนร้อนที่เกิดในตำบลของท่าน	+1	+1	-1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
5	เทศบาลตำบล เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียน ผ่านตู้รับเรื่องร้องเรียน หรือผ่านช่องทางอื่น ๆ	+1	+1	0	+1	-1	3	0.60	ใช้ได้

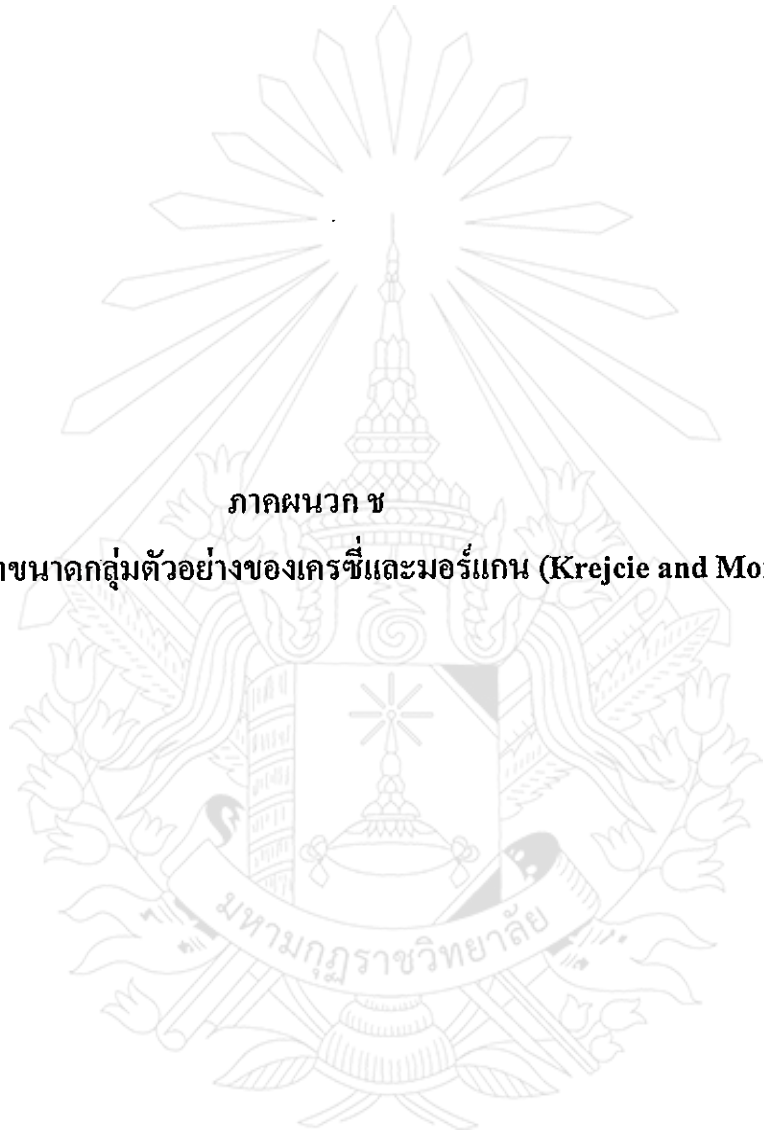

ภาคผนวก ก
ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถาม

No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	99.0000	241.2414	.5370	.9266
2	99.2000	239.2690	.5170	.9269
3	98.8000	235.3379	.5883	.9260
4	98.6333	237.0678	.5808	.9260
5	98.9667	240.2402	.5642	.9263
6	98.6000	235.6966	.5847	.9260
7	99.1333	237.0161	.6617	.9250
8	99.4667	233.4299	.7320	.9240
9	99.5333	244.3264	.4901	.9272
10	99.5667	244.8747	.4655	.9274
11	99.7333	250.3402	.2833	.9291
12	99.1667	238.4195	.6916	.9249
13	99.3667	243.8954	.5745	.9265
14	99.0000	230.4828	.6739	.9247
15	98.9667	233.2747	.6044	.9258
16	99.6333	245.8954	.4521	.9276
17	97.4000	249.9034	.3898	.9282
18	97.8333	237.5230	.5828	.9260
19	97.8333	240.9023	.5113	.9269
20	98.0667	240.6851	.6155	.9258
21	98.1333	238.3264	.6429	.9253
22	98.1667	238.0747	.6389	.9253

Reliability Coefficients**N of Case** = 30.0**N of Items** = 22**Alpha** = 0.93

ภาคผนวก ข

ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ตารางประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
10	10	220	140	1,200	291
15	14	230	144	1,300	297
20	19	240	148	1,400	302
25	24	250	152	1,500	306
30	28	260	155	1,600	310
35	32	270	159	1,700	313
40	36	280	162	1,800	317
45	40	290	165	1,900	320
50	44	300	169	2,000	322
55	48	320	175	2,200	327
60	52	340	181	2,400	331
65	56	360	186	2,600	335
70	59	380	191	2,800	338
75	63	400	196	3,000	341
80	66	420	201	3,500	346
85	70	440	205	4,000	351
90	73	460	210	4,500	354
95	76	480	214	5,000	357
100	80	500	217	6,000	361
110	86	550	226	7,000	364
120	92	600	234	8,000	367
130	97	650	242	9,000	368
140	103	700	248	10,000	370
150	108	750	254	15,000	375
160	113	800	260	20,000	377
170	118	850	265	30,000	379
180	123	900	269	40,000	380
190	127	950	274	50,000	381
200	132	1,000	278	75,000	382
210	136	1,100	285	100,000	384

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ – นามสกุล : นายวิชานนท์ กมลรัตน์
- วัน เดือน ปีเกิด : 21 กันยายน 2523
- ที่อยู่ : 264/1 ม.4 ต.คลองลานพัฒนา อ.คลองลาน จ.กำแพงเพชร
- การศึกษา
- พ.ศ. 2545 : ปริญญาตรี บริหารธุรกิจบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- ตำแหน่ง/หน้าที่การทำงาน
- พ.ศ. 2547 : เจ้าหน้าที่เทศกิจ
: ประจำอยู่ที่เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
- พ.ศ. 2547-2548 : เจ้าหน้าที่พัสดุ
: ประจำอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองลานพัฒนา
จังหวัดกำแพงเพชร
- พ.ศ. 2548-2551 : นักพัฒนาชุมชน
: ประจำอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง
จังหวัดกำแพงเพชร
- พ.ศ. 2551-ปัจจุบัน : นักพัฒนาชุมชน
: ประจำอยู่ที่เทศบาลตำบลคลองลานพัฒนา
จังหวัดกำแพงเพชร